

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
LJUBLJANA.KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 1
TELEFON 15-23 DO 15-24

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN
PONEDELJKASLOVENSKI
POROČEVALECINŠERATNI OŠEDELK
LJUBLJANA.

TELEFON 15-23 DO 15-24

POŠTNI CEKOVNI RACUN
LJUBLJANA ŠTEV. 6-96601-1

OGLASI PO CENIKU

MESEČNA NABOJNINA
45 DIN

Dr. Jože Potrč

Naše osnovne in srednje šole
so začele z delom

Več kot 150.000 otrok je v vsej Sloveniji 3. septembra zopet prestopilo šolski prag, nad 3500 učiteljev je začelo z novim šolskim letom vsiti svoje odgovorno delo vzgoje novih državljanov; začenja se pouk na vseh srednjih in kmalu tudi strokovnih šolah; nadaljnjih 60.000 dijakov nadaljuje svoje šolanje. Začenja se ogromno vzgojno delo. Blizu 5000 učiteljev in profesorjev začenja svoje novo plansko leto; oboroženi so z novimi plani in učnimi programi, ki so bili izdelani na zveznih posvetovanjih v Beogradu na temelju dosedanjih izkušenj in v skladu s potrebami socialistične izgradnje. Temu učnemu programu lahko dajo pravo življenje učitelji le tedaj, če ga povežejo z našim življenjem, z nalogami, ki jih rešujejo naši narodi, z vsemi preobrazbami v naši državi. Ta odgovorna naloga se tudi postavlja pred naše pedagoške delavce. Zavedati se je treba odgovornosti prav posebno zdaj na začetku šolskega leta, premagati je treba slabost, da se mladina začenja temeljiteje učiti šole po prvi klasifikaciji. Za študij je najodločilnejša pomena prav začetek, ker z vsakim nadaljevanjem na nesolidni podlagi se le zelo težko nadoknadi zamujeno. Zato morajo tako pedagoški delavci kot vsa mladina posvetiti vso skrb in vso ljubezen učnemu planu ter se vreči z vso silo v borbo za njegovo izpolnjevanje že prvi in potem vsak dan in vsak teden.

Osnovno, kar loči našo šolo od šole kapitalistične dobe, je to, da uči ne za šolo, ampak za življenje, da vzgaja graditelje višjega in boljše družbenega reda, socializma, kjer ne bo izkoriščanja človeka po človeku. To pomeni postojnega, delavnega, hrabrega, tovariškega, z eno besedo, patriotičnega, moralno visoko razvitega in izobraženega človeka. Tega ni nikdar mogoče doseči samo s poukom, z besedami, z guljenjem, odtrganim od prakse in življenjske izkušnje, ampak edine in samo v najtesnejši povezavi šole z vso pestro in bogato delavnostjo in graditvijo političnega, gospodarskega in kulturnega življenja lastnega naroda. Zato je nujno, da šola, tako mladina kot učitelji, soodživljajo zgodovino, ki jo ustvarja ljudstvo, da sodelujejo v veliki deli.

Odkar je vzel ljudstvo usodo v svoje lastne roke, v narodno osvobodilni borbi, se je tudi šola vključila v borbo za osnovne naloge, za narodno svobodo in neodvisnost. To borbo nadaljuje danes v drugih oblikah, in kakor prej sprejema svoje naloge od voditeljev vseh narodov, od Partije. Pri njej se uči, posluša in se poglavlja v njen nauk, prav posebno pa se uči poučevati njen hrabri, modri, z nepremagljivo silo privlačni zgled požrtvovalnosti, patriotizma, neomajne zvestobe lastnemu ljudstvu in obenem vsemu človeštvu. Komunistična partija Jugoslavije se prav zdaj, v najodgovornejši borbi za izgradnjo socializma proti vsem oviram s strani sovražnih imperialistov in celo s strani nekaterih voditeljev bratskih partij, dviga in krepi kot politična in moralna sila. Partija, um, čast in vest naše dobe, ki se otresa malostnih malodušnežev, neiskrenih sebičev in izdajalcev, se krepi prav v tem procesu borbe, ker črpa nove zdrave sile iz najširših množic delovnega ljudstva, ki vidi iz dneva v dan bolj jasno, kako modro in hrabro se bori Partija za pravice delovnega ljudstva, za resnico in poštenost. Vse, kar čuti patriotično in stremi za moralnimi vrednotami, se zbira danes še tesneje okrog Partije.

Popolnoma nemogoče je, da ne bi šola pri nas prav danes sodelovala v življenju in borbi naše Partije, ko jo tako krivično klevetajo, da ne bi skupaj z vsemi narodi, jugoslovijci, ki jih skušajo tako globoko žaliti in zbrisati vse nadčloveške žrtve iz narodne osvobodilne borbe, da ne bi danes tudi šola izkoristila za moralno vzgojo naše mladine veličasten zgled herojske borbe naše Partije.

Zgodovinski V. kongres naše Partije daje neizmerno gradivo za razumevanje naše dobe, najveličastnejše preobrazbe naše družbe, zgled, kako se v oboroženi borbi proti osvajanju odvzema oblast izdajalski buržoaziji ter gradi socializem s samostojno in ustvarjalno uporabo marksizma-leninizma; razen tega pa je osvetlil V. kongres ogromne napore Partije, da bi storiла svojo dolžnost do kraja; kakor rdeča nit se vleče skozi vse delovanje Partije, odkar se je usposobil za zgodovinske boje, njeno neomajno izpolnjevanje dolžnosti. Ne samo, da ni čakala, da ji prinese svobodo, za natežje boje so se najboljše ljudje v Partiji borili in pripravljali vso dobro stvar Jugoslavije; kakor na bojnem polju, tako danes na gospodarskem polju vrši le svojo dolžnost do ljudstva in socializma, ko mobilizira vse sile za dvig bogastev iz naše zemlje, za industrializacijo dežele, da bi mogli vsi svojo gospodarsko, politično, vojaško in moralno moč staviti v službo skupne demokracije in socialistične fronte. In kratkice, ne socializma, ne demokracije, prav ta boj, ki ne bo prej končan, dokler ne zmaga socializem in s tem pravica in resnica, je neizmerno vir

PRED I. KONGRESOM
ENOTNIH SINDIKATOVDelovni kolektivi
že izpolnjujejo
svoje obveznosti

Tekmovanje v čast I. kongresa Enotnih sindikatov Jugoslavije je zajelo delovne kolektive po vseh državah in podjetjih po vsej državi. Naše delovno ljudstvo je z delovnimi in drugimi obveznostmi dokazalo, da je trdno odločeno stopiti po poti, po kateri ga vodi naša Partija, obenem pa na ta način odgovorilo vsem klevetnikom, ki bi s svojo gonjo radi preprečili socialistično graditve naše domovine. Delovno ljudstvo je s temi obveznostmi konkretno dokazalo, da hoče izpolnjevati sklepe V. kongresa KPJ in osvojiti program Partije kot svoj program.

Predilnica Mariborske tekstilne tovarne je izpolnila plan za 2,6% ter presežila s tem svojo obveznost za 0,6%. Po drugih oddelkih plan ni bil dosežen zaradi objektivnih težav. Organizirali so 13 novih delovnih brigad ter pritegnili v sindikalno organizacijo 55 novih članov. Umetniške skupine so si napovedale tekmovalstvo in se pripravljajo za javni nastop. Za najboljšo skupino je razpisana nagrada. V klub »Tehnike in športa« je vpisalo 25 članov. Člani sindikata delajo vsak dan na gradbišču novega interneta na Pohorju ter opravljajo prostovoljne ure v tovarni za »Teden čistote«.

Delovni kolektiv Mariborskih bombniških tehnic je sprejel nove obveznosti. Proizvodni plan bo presežal za 10%, izboljšal kakovost za 30% ter vključil 100% delavstvo v sindikalno organizacijo. Organizirali bodo komisije za znižanje proizvodnih stroškov. Vse podobore bodo dopolnili z novimi člani in referenti. Ustanovili bodo 5 študijskih skupin in 3 nove delovne brigade. Izostanke od dela bodo znižali za 30%. Do 30. oktobra bodo opravili 25.000 prostovoljnih delovnih ur ter redno pošiljali poročila o uspehih na krajevni sindikalni svet. Vse članstvo bodo seznanili z gradivom V. kongresa KPJ ter za to organizirali v vsakem obratu najmanj po eno študijsko skupino.

Mladina tekmuje pri gradnji združnih
domov v čast IV. kongresa SKOJa

Mladina sprejema nove obveznosti, ki jih bo izpolnila do IV. kongresa SKOJa. Mladina po tovarnah in ustanovah zvišuje svoje delovne uspehe, mladina po šolah tekmuje v učenju, naša kmečka mladina pa pri graditvi združnih domov. Na mnogih gradbiščih mladina opravlja večino dela. Desettisoč prostovoljnih delovnih ur, ki jih je dala pri gradnji združnih domov, nam najzgovorneje pričajo, da se kmečka mladina zaveda velikega pomena združnih domov za našo vas, za napredek in razvoj kmečke mladine. Po zgledu mladincev iz ilirsko bištrškega in radgosekega okraja mladinci v ostalih krajih Slovenije, vključeni v svoje brigade in mladinske čete, vnašajo pri gradnji združnih domov vse tisto, kar so pridobili na mladinskih progi in na drugih delovnih akcijah: tekmovalstvo in delovni polet.

Tudi naša primorska mladina uspešno sodeluje pri gradnji združnih domov. Z združnimi domovi si ustvarja nova kulturna središča.

Primorska mladina se na obletnico priključitve pripravlja s tekmovalstvom in z novimi uspehi.

Pri gradnji 42 združnih domov v goriskem okraju je prva mladina. Samo v Ribenburgu, kjer gradijo enega izmed največjih združnih domov v goriskem okraju, je mladina opravila 11.000 prostovoljnih delovnih ur, ostali vaščani pa 8580. Ta dom bi bil že zgrajen, če bi imeli vaščani na razpolago dovolj stavbenega lesa. Kljub temu pa bo dom pod streho še pred koncem tega meseca.

Doslej so na Goriskem pokrili že deset združnih domov; v tem mesecu jih bodo spravili pod streho še nadaljnjih deset. Na vseh gradbiščih so poživeli delavci.

Kako gradijo združni dom v Grahovem

Dom v Grahovem gradijo kmetje-združniki, ki so skoraj vsi člani kmetijske zadrage. S plačanimi delci je vpisanih 304 kmetijskih gospodarstev. V združnem domu si bodo vaščani uredili prostore, ki jih potrebujejo za razvoj svoje zadrage: trgovske prostore s skladišči za kmetijske pridelke in industrijsko blago, knjižnico, sejno dvorano, prostore za vse odseke zadrage, veliko kulturno dvorano, pred domom pa bo zgrajena tudi velika mostna tehnika.

Doslej so vaščani že zabetonirali 104 m² temeljev in zidu, ter sezidali 205 m² zidu. Pri gradnji se kmetje že opravili 4939 prostovoljnih delovnih ur. Pohvalo zaslužijo skoraj vsi. Najbolj pa so se pri delu izkazali Ljotze Štenta iz Zerovnice, Janez Rožanec iz Martinjaka, Nace Romšek in Matevž Drobnik iz Grahovega. Seveda je še nekaj takih, ki stoje ob strani in se niso opravili nobene ure prostovoljnega dela. Pri prevozu gradbenega materiala so se najbolj izkazali Franc Gornik iz Grahovega in Franc Hriber iz Zerovnice. Kmetje iz vasi Go-

Nota viade FLRJ atenski vladi

Beograd, 10. sept. Ministrstvo za zunanjo zadevo FLR Jugoslavije je izročilo danes poslanstvu kraljevine Grčije v Beogradu naslednjo noto:

V noči med 6. in 7. septembrom je zasedla večja skupina grških vojakov položaje okoli cerkvice na Kajmakalanu, 20 metrov globoko na ozemlju Jugoslavije, kjer se je začela zakopavati. Jugoslovanska obmejna patrrola je takoj opazila grške vojake in jih pozvala, naj se umaknejo, kar pa niso hoteli storiti. Jugoslovanska patrrola je takoj obvestila o tem dogodku pristojne vojaške oblasti, ki so ukrenile vse potrebno, da se zagotovi spoštovanje nedotakljivosti mej FLR Jugoslavije. Ko se je kmalu na to manjši oddenek jugoslovanskih vojakov, ki je prihajal z zapadne strani, približal cerkvi na Kajmakalanu, je bila skupina grških vojakov zopet pozvana, naj takoj zapusti ozemlje FLR Jugoslavije, da bi se na mirnem načinu likvidiral ta obmejni incident. Skupina grških vojakov, ki je bila na ta način prisiljena, da se je umaknila.

Na oddenek jugoslovanskih vojakov, ki se je pomikal proti cerkvi na Kajmakalanu s severozhoda, je neka druga skupina, ki se je prav tako zakopala znotraj jugoslovanskega ozemlja, začela streljati. Po oboroženem spopadu, v katerem je bil ujet en grški vojak, je pustila druga skupina grških vojakov na našem ozemlju neizstreljeno municijo metalca min. Nadaljujoč proti cerkvi na Kajmakalanu je ta oddenek jugoslovanskih vojakov zaradi goste megle, ki je nastala med tem, nehoti prekratil grško mejo. Ko se je megla dvignila, so začeli na jugoslovanske vojake iz neposredne bližine streljati s puškami, mitraljezi, metalci min in topovi in sicer brez vsakega prejšnjega poziva in opozorila, zaradi česar je ostalo na grškem ozemlju določeno število mrtvih, ranjenih in pogrešanih jugoslovanskih vojakov.

Vlada FLR Jugoslavije najenergičneje protestira proti ubojem in ranitvam jugoslovanskih vojakov,

ki so nehoti v megli zabodili brez vsakih napadalnih namenov in želje, da bi kršili grško mejo in na kateri je bil brez v takih prilikah običajnega poziva otvorjen močan ogenj iz raznega orožja.

Vlada FLR Jugoslavije opozarja na popolnoma drugačno ravnanje jugoslovanskih organov, ki so po prej opozorili in pozvali skupino grških vojakov, katere je prekršila jugoslovansko ozemlje, da naj se umaknejo; s tem so jasno manifestirali željo za preprečenje obmejnih spopadov, kar popolnoma odgovarja miroljubni politiki vlade FLR Jugoslavije in kar je v interesu splošnega mira. Vlada FLR Jugoslavije poudarja ob tej priliki, da ta dogodek očitno izkazuje nezaupanje ni osamljen ter navaja od mnogobrojnih samo nekoliko incidentov in obmejnih izstreljenj grških oboroženih sil nasproti FLR Jugoslaviji.

Dne 3. junija 1948 je večja skupina grških vojakov pri obmejnem kamnu št. 52 stopila v bojnem redu na ozemlje FLR Jugoslavije, prodrla 50 m globoko in zavzela borbene položaje. Ko so se jugoslovanski obmejni organi začeli približevati tej skupini grških vojakov, so oni začeli z avtomatičnim orožjem streljati na jugoslovanske organe. V istem trenutku se je začelo streljanje z avtomatskim orožjem tudi z grškega ozemlja in sicer iz dveh smeri — 80 m zahodno in 250 m zahodno od navedenega obmejnega kamna. Šele po polurni borbi so bili grški vojaki prisiljeni, da so se umaknili preko meje, pustivši na ozemlju FLR Jugoslavije več deset neizstreljenih saržerjev, avtomatičnega orožja, kakor tudi praznih saržerjev in tulcev.

Istega dne ob 10.10 je bilo izstreljenih z grškega na jugoslovansko ozemlje 6 topovskih granat. Granate so letele nad jugoslovansko mejo med obmejnima kamnom št. 12 in 14 v neposredni bližini jugoslovanske obmejne karavle št. 136 in ranile jugoslovanskega vojaka, ki je bil nedaleč od navedene karavle.

Dne 14. junija ob 9.20 je neko grško letalo tipa »Spitfire« preletelo

jugoslovansko mejo v višini 500 m na zemljepisni širini 42 stopinj, 9 minut, 30 sekund in zemljepisni dolžini 20 stopinj, 18 minut, 20 sekund; ko je preletelo jugoslovansko ozemlje, je bilo prisiljeno, da ga je zaradi streljanja jugoslovanske obmejne straže zapustilo.

Dne 15. junija ob 17.30 sta južno od vasi Selemi, na zemljepisni širini 41 stopinj, 8 minut, 30 sekund in na zemljepisni dolžini 20 stopinj, 17 minut, 10 sekund dve grški letali tipa »Spitfire« leteli nad jugoslovanskim ozemljem; ko sta spustili okrog 20 bomb in nekaj gorljivih ploščic, sta se urnili na grško ozemlje.

Dne 29. julija ob 18.30 so grški vojaki z grškega ozemlja streljali na jugoslovanske vojake, ki so bili v rajonu kote 96114 km zahodno od Djevdjelije.

Dne 30. julija ob 23 je bil odprtjen topovskij ogenj in je padlo v rajonu kote 1682 osem topovskih granat na naše ozemlje.

Samo v letu 1948 je bilo nad 130 takih in podobnih incidentov in vojaških izstreljenj grških oboroženih sil nasproti FLR Jugoslaviji, računajoč pri tem samo eno incidente, zaradi katerih je vlada FLR Jugoslavije vložila protest pri kraljevski grški vladi.

Vlada FLR Jugoslavije ugotavlja, da je že dvakrat obvestila o teh primerih Varnostni svet in da vrsta nepretrganih incidentov in vedno pogostejših vojaških izstreljenj nasproti Jugoslaviji, izstreljenj po krivdi grške vojske in drugih grških odgovornih činiteljev, nepobito dokazuje, da ti incidenti in izstreljenja niso slučajni, ampak vnaprej premissljeni in organizirani. Sovražno in napadalno ravnanje grške vojske nasproti slučajno zabodlim jugoslovanskim vojakom, kakor tudi vsi drugi primeri podobnega značaja, dokazujejo nemotljivo in značaj politike grške vlade, katere namen je stalno ogražanje miru v tem delu Evrope.

Vlada FLR Jugoslavije zahteva od grške kraljevske vlade, da ji takoj izroči mrtve, ranjene in pogrešane jugoslovanske vojake.

Uspešen razvoj okrajnih
gospodarskih podjetij
v Solkanu

Okrajno mehanično podjetje in livarna v Solkanu, je v dobrem polletu, odkar je začela z delom, dosegla pomembne uspehe. Livarsko peč so razširili v toliko, da že pridobivajo 100% več litine, kakor v prvem trimesečju. Podjetje vrši vsakovrstna mehanična dela ter popravila težkih strojev in poljedelskega orodja.

Zavedni delavci in livarji delajo, kadar je velika potreba, tudi ponoči samo da teče produkcija opekan in drugih obratov nemoteno. Konec meseca avgusta so pripeljali iz Idrijske opekarne pokvarjena zobata kolesa produkcijskega stroja. V dveh dneh napornega dela so požrtvovalni delavci, ki so delali tudi ponoči, vili nove nadomestne dele, njih spili in obdelali, tako da opekarne brezhibno izdeluje opeko in strešnike za gradnjo združnih domov, novogradnje in obnovo požarnih vasi. Prav tako so letos solidno popravili zastarele stroje iz Idrijske opekarne: za opekarne v Il. Bistrici in za cementarno Anhovo. Izdelali so tudi model za tri in pol tonski plug za rigiranje vinogradov. Poleg tega je velike važnosti za okolice kmetje, da jim popravljajo tudi manjše plugje in poljedelsko orodje. Zelo pomembno zmago pa so dosegli s tem, da so izdelali sami modern stroj rezkalnik za obdelavo lesa za strojno invalidsko mizarstvo podjetje.

V petletki bodo zgradili novo mehanično delavnico in livarno na drugem primernejšem mestu, večje zmogljivosti ter velikega gospodarskega pomena za vse Slovensko Primorje. V ta namen so že sprejeli večje številne vajence, bodočih livarjev in mehanikov. Na ta način se bo izdelki te livarne dvignili ne samo proizvodnja v industriji, temveč tudi kmetijska proizvodnja.

Niž manj važno ni tudi okrajno podjetje industrije cementnih izdelkov, ki obratuje šele dobra dva meseca. Do sedaj so izdelali precej raznovrstnih cevi za kanalizacijo Nove Gorice. Podjetje izdeluje tudi granitne ploščice za umivalnice in druge cementne izdelke. Z razširitvijo podjetja bodo začeli izdelovati tudi cementne silose za zeleno krmo. Blizu Trnovca pri Gorici bodo začeli izkoriščati kamnolom belega granita za okrasne cementne izdelke, za ograje in stopnišča. Kalupov in modelov imajo na razpolago večje število, nekaj pa jim jih bo vili livarna v Solkanu ali pa jih bodo izdelali iz masivnega lesa. Strokovnjaki, kadeer je dober in ima veliko voljo do dela.

V Borovnici sodeluje
400 vaščanov pri gradnji
združnega doma

Združni dom v Borovnici so gradili precej počasi. Z dobrim organizacijskim in političnim delom, pa je sedaj uspelo gradbeni upravi razgibati že veliko število vaščanov. Zanimanje Borovničanov za gradnjo združnega doma vsak dan bolj raste. Vsak dan prihajajo novi graditelji, zlasti kmetje, tako da je število graditeljev naraslo že na 400. V 14 dneh je uspelo zavednim graditeljem, da so poleg drugih pripravljenih del že zabetonirali temelje. Do sedaj so opravili preko 5000 prostovoljnih delovnih ur, očistili iz utrd in zvozili na gradbišče 55.000 kosov opeke, pripravili in presejali 50 m³ peska, porabili 80 m³ gramozu in 7000 kg cementa ter opravili še mnogo druge dela. Samo pretekli teden je v petih delovnih dneh delalo 270 vaščanov, ki so opravili 891 delovnih ur in dosegli velik delovni učinek. Vsi vaščani delajo z zavestjo, da si gradijo dom gospodarskega in kulturnega napredka na vasi, zato delo tako dobro napreduje. Graditelji so trdno odločeni, in so tudi sprejeli obveznost, da bodo v enem mesecu zgradili svoj združni dom.

V svojem krajevnem ljudskem odboru pa imajo še ljudi, ki jim gradnja združnega doma ni preveč pri srcu in ki jim na vsakem koraku zavirajo gradnjo. To so predsednik lesne zadrage Karel Turšič, ki je kljub temu, da ima 50 ha zemlje prispeval za gradnjo združnega doma samo eno drevo. Turšič se je tudi že razkrinkal pri odkupu žita, ko je oddal še lanskajo žito, polno smeti. Javno nastopajo proti gradnji združnega doma tudi Anton Strazišar, Jože Zalar iz Borovnice in Jakob Tišek iz Laz ter Tone Mazi in še nekateri drugi.

Delavska gimnazija
v Sarajevu

Delavska gimnazija mestnega sinikalnega sveta v Sarajevu je pričela s poukom. Gimnazija ima zaenkrat prve tri razrede, v katere se je vpisalo leto 150 delavcev iz sarajevskih podjetij.

Lani je dovršilo prvi razred 136 delavcev, ki so se vpisali letos na srednje strokovne šole.

Ki položaju v Berlinu

Izzivalni protisovjetski izgre di v Berlinu

Nahujkane tolpe so vdrle iz zahodnih delov v sovjetski del mesta, hujskale na boj proti Sovjetski zvezi in hudo ranile več policistov

Berlin, 10. sept. (Tanjug) Koalicija socialnodemokratske stranke in buržoaznih strank je organizirala včeraj popoldne v britanskem delu Berlina izgrede proti sovjetski vojaški upravi, ki so se jih udeležili predvsem člani »Crne garde«, preobčleni policisti iz zahodnega dela mesta ter razni nacistični in pronacistični elementi. Vodilne osebnosti berlinske mestne uprave dr. Friedensburg, dr. Thur, Reuter in predsednik berlinske organizacije socialne demokratske stranke Franz Neumann so obsuli sovjetske oblasti, zlasti generala Kotikova, z najgršimi poskomi ter pozivali na odprto borbo proti Sovjetski zvezi. Nahujkane tolpe je vdrila v sovjetski del Berlina in s kamnjenimi napadali policiste, medtem ko je skupina nacistov, ki se je skrivala med razvalinami bivšega rajstaga, izstrelila več nabojev in hudo ranila

več policistov. Pod vplivom izzivalnih govorov svojih pokroviteljev je nacistična tolpa smejala in trgala rdeče zastave in lepake enotne socialistične stranke ter zveze žrtv fašizma.

Policijski oddelki v sovjetskem delu mesta so poskušali za vsako ceno preprečiti incidente. Uporabili so orožje šele potem, ko jih je nacistična tolpa direktno napadla s očitnim namenom, da bi povzročila prelivanje krvi. Načrtli in premišljeni značaj izgrede je najbolj razviden iz dejstva, da so po ukazih dr. Friedensburga včeraj popoldne prenehali delati vsi oddelki mestne uprave v zahodnem delu mesta. Uradništvo je moralo brezopojno sodelovati pri izgredu. Osebe, ki so sodelovale pri izgredu, so pripeljali na sam kraj na kamionih mestne uprave in okupacijskih oblasti zahodnih delov

Berlina. Več sto policistov iz zahodnih delov Berlina je pod poveljstvom nekoga britanskega polkovnika mirno »opazovalo« izgrede in niso ukrenili ničesar, da bi preprečili prelivanje krvi.

Odbor enotne fronte antifašističnih demokratičnih strank je odobril vstop nacionalno-demokratske stranke Nemčije v fronto. Odbor je pozdravil ustanovitve novega demokratičnega bloka v Berlinu in izrazil upanje, da bo pomagal berlinskemu prebivalstvu prebiti katastrofalni položaj, ki je nastal zaradi razdiralne politike večine v mestni upravi. Komite je izdal v zvezi s tretjo obletnico agrarne reforme v sovjetski coni resolucijo, v kateri poudarja, da je zaradi demokratične agrarne reforme dobilo nad 30.000 kmetijskih delavcev in kmetov več kot dva milijona hektarjev zemlje.

Borba grškega naroda za svobodo

Monarhofašisti pognani s položajev pri Lerinu in Kamzосу

Atene, 11. sept. (Tanjug) Poročilo vrhovnega štaba demokratične armade Grčije o operacijah demokratične armade v zadnjih 15 dneh na področju Vici-Lerin pravi med drugim:

»Enote demokratične armade so ne samo odbile vse napade II. in XV. monarhofašistične divizije, ki jih je podpiralo topništvo, letalstvo in tanki, ampak so ponovno prešle tudi v protinapad in vrzle monarhofašistične sile s položajev na področju Lerina in Kamzosa. Pri teh operacijah, ki so trajale od 24. avgusta do 9. septembra, so imele monarhofašistične sile 4079 mrtvih in ranjenih; uničenih je bilo 18 tankov, sestreljena 3 letala in zaplenjeno mnogo vojaškega materiala. Nad 250 monarhofašističnih vojakov je pobegnilo z bojišča.

Radio Svoboda Grčija poroča, da so poslednje dni aretirali v Atenah in Pireju 7000 demokratov. Dnevno je aretiranih do 500 oseb. Skupine fašistov so blokirale cele mestne predele.

Topovski strelji monarhofašistov na albansko ozemlje

Tirana, 11. sept. (Tanjug) Albanska direkcija za informacije poroča, da so dne 5. 6. in 7. septembra vojaški atenske vojske streljali s topovi na razne točke albanskega ozemlja v bližini albancko-grške meje. Granate so padle do 2 km daleč v notranjost albanskega ozemlja. Grška letala so večkrat kršila albanski zračni prostor.

Osvobodilna vojna na Kitajskem

Ljudska armada je osvobodila vse dežele Severne Kitajske

Severna Kitajska, 9. sept. Agencija Nova Kitajska poroča:

General Jung Cen je poročal pred začasnim kongresom ljudskih predstavnikov Severne Kitajske o vojaškem položaju in izjavil:

»Ljudska armada Kitajske je v majhnimi izjemami osvobodila vse ozemlje Senšija, Hopeja, Čaharja, Santunga in Honana, kjer prebiva približno toliko prebivalcev, kolikor jih ima Francija. V bojih so bile zaplenjene velike količine vojaškega materiala, med drugim 4000 topov in nad 200.000 pušk.

V drugem letu osvobodilne vojne je poslala osvobodilna armada po naročilu Mao Ce Tunga, da bi razširila boje na ozemlje Kuomintanga, čez Rumeno reko tri močne kolone pod vodstvom generalov Liu Po Cenga, Cen Jia in Cen Kenga. To je omogočilo ljudski osvobodilni armadi, da je v Severni Kitajski uspešno očistila osvobojeno ozemlje ostankov sovražnikovih čet.

Ljudska osvobodilna armada je obkolila glavno mesto Hopeja Pao Ting in prodrla v vzhodni del pokrajine Hopej.

Zmage v zadnjih dveh letih je omogočila pomoč ljudstva v Severni Kitajski, ki je razvil med vojno proti Japonski in pozneje med izvajanjem agrarne reforme vse svoje sile in doseglo visoko politično zavest.

Ljudska osvobodilna armada nadaljuje v Severni Kitajski z operacijami ob severnem delu železniške proge

Peking—Hankov in v vzhodnem Hopeju: hkrati uspešno čisti pokrajino Senši sovražnikovih ostankov. Sovražniki imajo v svojih rokah v Senšiju samo obkoljeni mesti Tajuan in Tanung. Njuna osvoboditev in popolno uničenje Kuomintangovih čet nista daleč.

Na poti iz ZDA v osvobodeno Kitajsko je umrl kot žrtev požara na ladji »Victory« znan general Feng Ju Siang, predsednik revolucionarnega komiteja Kuomintanga, ki je nasprotoval Čangkajskemu režimu na Kitajskem. Mao Ce Tung in vrhovni poveljni ljudske armade Kitajske Ču Te sta poslala Fengovi vdovi in revolucionarnemu komiteju brozjavno sožalje, v katerem izražata žalost ob Fengovi prežgodnji smrti in izgubi, ki jo je pretrpelo napredno gibanje Kitajske.

Voditelji protestantske cerkve na Madžarskem aretirani

Budimpešta, 11. sept. (Tanjug) Oddelek za tisk pri ministruv notranjih zadev je sporočil, da je policija aretirala naslednje voditelje protestantske cerkve: predsednika cerkve Alberta Radnaskyja, glavnega tajnika Szandorja Vargho in škofa Lajosa Ordasa. Navedeni so bili aretirani zaradi nedovoljene trgovine s tujo valuto in polne verbe cerkvenega denarja. Obtožbenice so izročili ljudskemu sodišču.

Borba za razdelitev ameriške „pomoči“

Stockholm, 10. sept. (Tass) Pariški dopisnik časopisa »Dagens Nyheter« Wende poroča, da je prišlo v Parizu na tajni sešefu uprave za izvajanje Marshallova načrta Hoffmana in Harrimana in predstavnikov evropskih držav, ki sodelujejo v Marshallovem načrtu, do ostrih nasprotij. Delegacije prizadetih držav se ne morejo sporazumeti s Harrimanom in Hoffmanom o razdelitvi ameriških kreditov, obrednih za proračunsko leto 1949. Posebne težave povzroča praktična uporaba tako imenovanega medevropskega plačilnega sporazuma, po katerem morajo države, ki jim primanjkuje tujih valut, kupiti na račun dolarskega kredita blago, v drugih državah, ki sodelujejo v Marshallovem načrtu. Države, ki razpolagajo z valutnimi presežki, morajo dati del svojih dolarskih kreditov tistim marshalliziranim državam, ki jim primanjkuje dolarjev. Vendar so ameriški krediti tako majhni, da ne morejo niti delno kriti potreb samih unovikov; o kakšni medsebojni pomoči sploh ni mogoče govoriti. Že v začetku razgovorov je bilo jasno, piše Wende, da se o tem vprašanju ne bo mogoče sporazumeti, kajti večina delegacij je prišla v Pariz s trdnim namenom, da čim več dobi in čim manj da.

Velike težave povzročajo tudi nemški problem. Američani mislijo, da so države Marshallova načrta »nepravilne« nasproti Nemčiji. Hoffmann in Harriman zahtevata največjo pomoč za nemško industrijo, da bi jo bilo mogoče čimprej obnoviti. Američani so opozorili udeležence posvetovanja, da ne smejo ovirati razvoja gospodarstva zapadne Nemčije. Pritisk Hoffmana in Harrimana povzroča nezadovoljstvo ne samo v Franciji, ampak tudi v drugih državah.

Reuter je zvedel iz odločujočih virov, da je britanski veleposlanik v Washingtonu Oliver Franks sporočil ameriški ministru zunanjih zadev nasprotovanje britanske vlade ameriški načrtu o zmanjšanju reparacijskih dobav zapadni Nemčiji. Znano je, da je ameriška vlada sklenila ponovno zmanjšati število podjetij za reparacije, češ da bi bila ta podjetja racionalneje izkoriščena za »obnovo Evrope«, če bi ostala v Nemčiji.

Amnestija v Bolgariji

Sofija, 11. sept. (Tanjug) Prezidi Velikega sobranja je ob 4 obletnici osvoboditve Bolgarije objavil ukaz o amnestiji oseb, ki so bile obsojene zaradi manjših kaznivih dejanj.

Vohuni in izdajalci češkoslovaškega ljudstva pred sodiščem

Praga, 10. septembra. (Tass). Pred vojaškim sodiščem v Pragi se je začela obravnava proti vohunom in izdajalcem češkoslovaškega ljudstva, divizijskemu generalu Jacku, majorju Gregoriju, generalštabnemu kapetanu Nemecku in kapetanu Teichmannu. Kot bivši voditelji socialistične ljudske stranke so obtoženi, da so izkoriščali svoj uradni položaj in izdajali svoje informacije bivšim četovim stranki, ki so nameravali izvesti državni udar. Poleg tega sta obtožena Teichmann in Nemeček »zbrale orožje za člane ljudske socialne stranke.

Vladimir Popović pomočnik zunanjega ministra FLRJ

Beograd, 11. sept. (Tanjug) Vladimir Popović, dosedanjí veleposlanik v Moskvi, je imenovan za pomočnika ministra za zunanje zadeve FLR Jugoslavije.

Akademik Šahović o vlogi jugoslovanskih zdravnikov v vojni in miru

Budimpešta, 11. sept. (Tanjug) Na mednarodnem kongresu zdravnikov v Budimpešti je v imenu jugoslovanskih zdravnikov akademik Šahović poudaril velikanski prispevek jugoslovanskih zdravnikov v narodno osvobodilni vojni in izjavil med drugim:

»Jugoslovanski zdravniki so nesebično sodelovali pri premagovanju vseh težav ter žrtvovali svoje življenje za svobodo in neodvisnost narodov. Po končani vojni so skupno z ljudstvom obnovili opustošeno domovino in gradili socializem. Pod skrbnim vodstvom KP Jugoslavije in maršala Tita so sedaj obnovili institute in klinike, ki so jih izropali fašisti. Odprti sta dve novi medicinski fakulteti in ustanovitve jih je mnogo zdravstvenih ustanov.

Ob koncu svojega govora je akademik Šahović izrazil željo jugoslovanskih zdravnikov za najtesnejše sodelovanje z zdravniški ljudske demokratične Madžarske.

Mednarodni kongres demokratičnih pravnikov

Praga, 11. sept. (Tanjug) Včeraj je bil končan v Pragi 3. kongres mednarodnega združenja demokratičnih pravnikov, na katerem je bilo navzočih okrog 50 delegatov iz 19 držav, med njimi tudi delegati Zdrženja pravnikov FLR Jugoslavije. Kongres je potekal pod geslom »Pravo v službi miru« in se je končal po 3 dnevnem uspešnem delu ter izglasovanju naslednjih resolucij: O zaščiti pravic človeka, o tisku, o kaznovanju vojnih zločincev, proti preganjanju komunistov v ZDA, proti preganjanju demokratov v Španiji in v Grčiji ter proti zapostavljanju črncev v ZDA.

Na koncu so izvolili nov svet združenja demokratičnih pravnikov v katerem so tudi predstavniki Zdrženja pravnikov FLR Jugoslavije Vladimir Simić in Marjan Vivoda.

Med obravnavanjem vprašanja o kaznovanju vojnih zločincev in kolaboracionistov je jugoslovanski predstavnik Radovanović naštel števila dejstev, ki pričajo, da zahodne sile niso hotele izročiti Jugoslaviji zahtevanih vojnih zločincev. Beloruski predstavnik Artimenkov je poudaril, da je treba vojne zločince kaznovati kakor zaslužijo.

Izraelski poslanik v Moskvi je izročil poverilnice

Moskva, 11. sept. (Tass). Namestnik predsednika Prezidijskega Vrhovnega sovjeta ZSSR Vlasov je sprejel 10. septembra v Kremiju izrednega poslanika in pooblaščenega ministra države Izrael go. Mayerson, ki mu je izročila svoja poverilna pisma. Pri izročitvi poverilnic je bil navzoč namestnik ministra zunanjih zadev ZSSR Zorin, tajnik Prezidijske Vrhovnega sovjeta ZSSR Gorkin, šef oddelka za države Bliznjega in Srednjega Vzhoda pri ministruv zunanjih zadev ZSSR Bakulin in šef protokola ministrstva zunanjih zadev ZSSR Molockov.

Po izročitvi poverilnih pism je imel Vlasov razgovor z go. Mayerson, v katerem je sodeloval tudi Zorin.

Kratke vesti

Reka Hindus je poplavlila 126 vasi v okrožju Sukur, severovzhodno od prestolnice Pakistana in Karachija. Poročilo pravi, da so iz okrožja evakuirali okrog 80.000 ljudi. Poplave so se razširile do železniške proge med Karachijem in Quetto, prestolnico Beludžistana.

Medtem ko mora plačevati ameriško ljudstvo za svoje osnovne potrebe najvišje cene v zgodovini ZDA, pa dobijo velikih ameriških družb stalno naraščajo. Reuter poroča, da je imela družba za proizvodnjo avtomobilskih pnevmatik »Goodyear Company« v prvem letenjem polletju 40.192.000 dolarjev čistega dobička, medtem ko je dividenda znašala 16,16 dolarjev. Lani je ta družba zaslužila 11.601.000 dolarjev, dividenda je pa znašala 4,90 dolarjev. Družba »Ceylon Corporation« je zaslužila v istem času 20.769.000 dolarjev in izplačala svojim delničarjem dividendo 3,49 dolarjev. Ta družba je lani zaslužila 16.033.000 dolarjev, dividenda je pa znašala 1,72 dolarjev.

de, je pomanjkanje tiste preprečevalosti in privlačnosti, sile izraza in popolnosti forme, ki je značilnost vsakega umetniškega dela. Mesto vsega tega splošna, skoraj mučna negotovost v vseh glavnih vprašanjih urbanistične rešitve, arhitekture spomenika, plastične obdelave in nič manj tematike same. Podrobna analiza, ki jo je napravila žirija na osnovi določenih kriterijev, popolnoma potrjuje ta prvi dojem.

Osnutki se dele prav za prav v dve večji skupini, ki moramo obema očitati, da sta se vprašanju v njeni globini izognili: ena, večja, s svojo površnostjo, vsakdanjostjo, previdnostjo in, lahko bi rekli, oportunizmom, druga pa z begom od stvarnega problema v svoje osebne rešitve. Ta druga skupina (gesla »Osnove«, »12738«, »Pr.«, »Prapore« je razboritejša, razen zadnjega tudi kvalitativna, vendar ravno ta skupina kaže nedostatke, ki izvirajo iz miselnih osnov, ki ne morejo dati jasnega pogleda na to tako enoumno nalogo.

Prvi iz te skupine išče svojo posebno rešitev, ne da bi upošteval elemente, ki so edino stvarno pomembni za celoten mehanizem te naloge (nova magistrala), od razpisovalca dobro izbran kraj, enotnost trga in magistrale itd.) in si ustvarja brez prave potrebe druge urbanistične elemente, ki pa temu namenu ne morejo služiti. Zato je tudi rezultat malo zadovoljiv in zanimiv samo po neki svojevrednosti.

Drugi postavlja na Kongresni trg spomenik, ki ima kot glavni oblikovni mo-

Invalidske organizacije pred II. kongresom vojnih invalidov

Vojni invalidi so se pričeli pripravljati za svoj drugi kongres, ki bo dal obračun dela od I. kongresa in nakazal smernice za bodoče delo. Naše invalidske organizacije so v tem obdobju pokazale izredne uspehe, zlasti na organizacijskem in gospodarskem področju.

Tekmovanje, ki si ga napovedujejo okrajni odbori vojaških vojnih invalidov ali posamezna invalidska gospodarska podjetja, izraža predvsem stremljenje za večjo organizacijsko gospodarsko okrepitev, delno pa tudi za pozitivno kulturno-prosvetnega dela. Tako je okrajni odbor invalidov v Mariboru napovedal tekmovanje okrajnemu odboru invalidov v Karlovcu v štirih točkah za uditve organizacije in snovanje novih gospodarskih podjetij. Invalidi Gornje Radgone tekmujejo s člani invalidske organizacije ljutomerskega okraja v 10 točkah, v katere je zajeta organizacijska kulturno-prosvetna in gospodarska delavnost. Mestni odbor vojaških vojnih invalidov v Ljubljani je sprejel obveznost, da bo organiziral dramatsko družino, priredil dve množični invalidski akciji prostovoljnega dela, znižal za 10 % polno lastno ceno vseh 13 gospodarskih podjetij, ki so pod administrativno-operativnim vodstvom tega odbora. Delovni kolektiv šestih invalidskih gospodarskih podjetij v Celju bodo v predkongresnem tekmovalnem opravili veliko število prostovoljnih nadur v podjetju. Z zaslužkom v teh urah bodo kupili radioaparate in knjižnice za najboljše zadruženje domove. Uvedli bodo norme, presegli plan in znižali polno lastno ceno vsem proizvodom. V krajanskem okraju tekmujejo krajevni odbori invalidov in povereniki v čim boljši prireditvi in izvedbi volivnih sestankov za volitve delegatov. Sedem invalidskih podjetij bo tekmovalo v znižanju polne lastne cene, zvišanju proizvodnje ter v izpol-

nitvi planskih nalog do 29. novembra. Poleg tega bodo izboljšali delovno disciplino in kakovost proizvodov. Okrajni odbor invalidov v Kranju bo med tekmovaljem osnoval dve novi podjetji za mizarstvo in torbarstvo.

V vseh teh obveznostih pa nikjer ne najdemo niti ene točke, ki bi dala pobudo za povezovalno in sodelovalno v množični organizaciji, za sodelovanje v ljudskih odborih, v združenjih itd. Naša invalidska organizacija je svoje delo usmerila preveč enostransko, samo v organizacijsko in gospodarsko graditev, tako da je danes skoraj odrgana od množic, od vsakdanjega političnega dogajanja in dela.

Borba za petletni plan, za prehod v socializem vključuje danes slehernega delovnega človeka v neposredno sodelovanje v množični organizaciji, ki so le v tesni medsebojni povezanosti kos nalogam graditve socializma, ideološko-političnemu ter kulturnemu dvigovanju ljudstva. Samo v taki povezanosti bo naše ljudstvo enotno in zavestno zgradilo socializem.

Prav zato bodo naše Invalidske organizacije z novimi tekmovalnimi obveznostmi odpravile te pomanjkljivosti. Invalidi se bodo vključili v fronte odbore in v odbore ljudske oblasti, kjer bodo s svojimi bogatimi gospodarskimi izkušnjami pomagali graditi socialistično vas, pomagali gospodarstvom nalogam okrajnih ljudskih odborov itd. Množične organizacije bodo v njih našle dragocen kader za agitacijsko-ideološko, politično in kulturno prosvetno delo, prav tako pa tudi izkušene organizacijske sodelavce in svetovalce.

Pred invalidskimi organizacijami so torej naloge, ki naj slehernega invalida vključijo v vsakdanje politično življenje in delo ter ga zgrade v zavestnega graditelja socializma skupno z ostalim delovnim ljudstvom.

Tekmovanje žena v čast II. kongresa KPS in III. kongresa AFŽ

Komunistična partija se bo posebej borila za vsestransko krepitev aktivnosti AFŽ v delu za vzgojo žena v duhu socializma, v delu za večjo mobilizacijo žena pri graditvi socializma, za okrepitev dožene ženske enakopravnosti s stalno skrbjo za njihov kulturni dvig, s skrbjo za mater in otroka, kakor tudi za njihovo čim bolj množično vključevanje v vsa področja javnega družbenega življenja. Ena najpomembnejših nalog AFŽ je sodelovanje v sodelovanju z ženskimi organizacijami in ženskimi svetla v boju za mir in demokracijo.

Iz programa KPJ, sprejetem na V. kongresu KPJ

I. Kulturno-prosvetno delo za vzgojo žena v duhu socializma:

a) Koliko okrajnih aktivistik AFŽ in aktivistik osnovnih organizacij AFŽ je dovršilo politične tečaje in seminarje, ki jih je organiziral okrajni odbor OF ali AFŽ?

b) Koliko žena je v izobraževalnih tečajih, ki jih organizira Ljudska prosveta?

c) Koliko praktično izobraževalnih tečajev je organizirala okrajna organizacija AFŽ, in koliko žena jih obiskuje?

d) Koliko novih naročnic Naše žene in Kmečke žene ste pridobile?

e) Druge oblike kulturno-prosvetnega dela za vzgojo žena: predavanja, bralni krožki, kulturno-prosvetne prireditve, priročne knjižnice itd. Koliko in s kakšnim uspehom?

II. Skrb za mater in otroka — pomoč zaposleni materi:

a) Dajanje iniciative in pomoči pri odpiranju ustanov, ki razbremenjujejo zaposleno ženo in omogočajo novim ženam vstop v produkcijo: jasli, domove igre in dela, igrišča, kralnice, šivalnice, pralnice, posebne trgovine za mater in otroka itd. Koliko in s kakšnim uspehom?

b) Individualna pomoč materi, čuvanje otrok v času materine odsotnosti, pomoč pri delu v času poroda in boleznih. Koliko aktivov za ta vprašanja in učinek dela?

c) Zdravstveno prosvetno delo: posvetovalnice za mater, predavanja, tečaji itd. Koliko in uspeh?

d) Pomoč materi vzgojiteljici: pionirska predavanja, sodelovanje s pionirsko organizacijo, skupne prireditve in izleti, roditeljski sestanki itd. Število sodelujočih žena, in — uspeh?

e) Skrb za otroke pod državno zaščito: skrb za domove, nove obiskovalke in rejnice. Uspeh?

f) Pravna pomoč ženi: pravne posvetovalnice, predavanja. Koliko, kolikšna udeležba žena?

g) Pridobivanje kadra za medicinske sestre, negovalke in vzgojiteljice: koliko?

III. Sodelovanje žena v gospodarstvu:

a) Koliko na novo vključenih žena v proizvodnjo?

b) Koliko na novo vključenih žena v zadrage?

c) Aktivni za dvig poljedelstva, živinoreje, za boljše preskrbo, aktivni za množično kontrolo, borke za višji hektarski donos. Koliko? Učinek?

d) Individualne in kolektivne obveze delavk in namestenc za večjo storilnost dela na svojem službenem področju. Učinek?

e) Opravljeno prostovoljno delo, koliko ur, število sodelujočih žena, najvišje individualne obveznosti? (Na vsi prostovoljno delo, predvsem pri gradnji zadruženih domov.)

IV. Organizacijska učvrstitev:

a) Procent udeležbe žena pri volitvah v odbore AFŽ?

b) Koliko novih odborov AFŽ je bilo izvoljenih?

c) Koliko aktivov vseh vrst je zraslo v tekmovalju, ki bodo jamstvo, da bo dosežena aktivnost trajala dalje?

Tekmovanje velja od razpisa volitev v odbore AFŽ do 31. decembra 1948.

Glavni odbor Antifašistične fronte žena Slovenije

IREMENSKO POROČILO

Stanje dne 11. septembra: V prodornem področju na liniji Island-Blaškijski zaliv se nadaljuje razvoj središča nizkega zračnega tlaka. Hladna fronta je že dosegla zapadno Skandinavijo. Belgijsko srednje Francijo in Španijo, kjer so se razvile nevihte. Visok pritisk a središčem nad Poljsko, nad Balkanom in nad Alpami se močno upira prodoru alabega vremena od zapada.

Se pretežno jasno, s jutranjo meglo v kotlinah in dolinah, popoldne precej močan jugozapadni, proti večeru v zapadni Sloveniji počasna pooblačitev.

KULTURNI PREGLED

Spomenik narodno osvobodilne borbe v Ljubljani

Ob koncu natečaja za spomenik narodno osvobodilne borbe, ki je trajal od 1. marca do 1. julija, imamo priložnost za razmisljanje o nekaterih vprašanjih naše likovne umetnosti, v zvezi z njenimi novimi javnimi nalogami po osvoboditvi. Ta natečaj je prav za prav prvi, če ne štejemo onega za sv. Urha leta 1945, in je tako prav za prav prvi pregled današnjega stanja. Število prispelih osnutkov je enajst, kar je na prvi pogled malo. Če pa vzamemo v račun neke okoliščine, vidimo, da je udeležba številčno popolnoma zadovoljiva in zadostna, da se vprašanje do neke mere razčisti. Med udeleženci v veliki meri ni običajnih predvojnih sodelavcev, kiparjev in arhitektov, umetnika ne sili več na natečaj skrb za obstanek in kočno vsakdanje delo, ki ga včasih umetnik ni imel, so to nove okoliščine. Udeležba pa vendar daje prežer tvornih sil, ki danes nastopajo in sestavljajo zadostno osnovo za zanimivo primerjavo in značilne ugotovitve.

Ta natečaj bi po vsem tem moral biti mnogo bližji idealnemu natečaju, ki je plemenita tekma za čim pravilnejšo in čim bolj popolno zamisel in izvedbo. Vendar ravno tega manjka prav tej

konkurenci. Nehote se človek spominja predanih in razočaranih polnih naporov prve dobe slovenske Moderne za to, da bi tudi plastika in arhitektura postali sredstva za izraz naših nacionalnih teženj. Spomeniki Prešernu, Trubarju, Vodniku in drugim so bili zgodniki, ki so razgibali kulturno življenje Slovenije pred prvo vojno in s tem v težkih okoliščinah prispelji svoj delež za dvig naše narodne zavesti. Kljub vsestranski podpori in enotnosti te podpore z ideologijo ljudske oblasti, ki bi morala spoprijeti vsa tvorna likovna hopenja v največjem obsegu, pa niti zdaleka ne moremo biti zadovoljni s tem, kar nam natečaj odkriva. Zdi se, da naša likovna umetnost še vedno ni dorasla velikim novim nalogam in ne moremo se, če iščemo vzrok takega stanja v predvojni Jugoslaviji. Njene zatiralske težnje so zastupile v vsej slovenski kulturi, kot danes spoznavamo, resne posledice, posebno pa v likovni, ki ima že po svoji naravi močne manifestativne lastnosti. Plastika kot izraz nacionalnih in socialnih teženj med obema vojnama skoraj ne obstoja, glavna delavnost naših kiparjev je religiozema in privatnega značaja. Zato ni čudno, da ne dobimo pred-

aprilske Jugoslavije nismo postavili spomenikov niti Cankarju, niti Levstiku, niti tolikim drugim. V primeri z dobo pred prvo vojno plastika skoraj izgine iz javnega življenja, čeprav so naši kiparji delali mnogo. Ne mogli bi jim očitati, da jim je manjkalo darov ali znanja, pa vendar niso vsa njihova dela, pečet nesposobnosti, prilagodljivosti in nezanimanja za poglavitno nalogo umetnosti v narodovem življenju. Naša umetnost se zato tudi v tej razmeroma dolgi dobi ni vzgojila in ni postala sredstvo za dosego višjih nacionalnih smotrov. Zato so tudi njene ustvarjalne sposobnosti v tej smeri ostale okrajnane. Malo posiljena epizoda z Matijo Gubcem med prvo svetovno vojno je ostala popolnoma osamljena in se ni več ponovila. Po vseh teh ugotovitvah nas ne smejo presenetiti poteze natečajnih del, ki spominjajo na predvojne, tembolj pa dejstvo, da v rameroma dolgi in pobud polni dobi po osvoboditvi še ne stopamo na drugo, boljše pot, tako, ki bi bila dostojna prvih borcev Moderne in nove dobe obnemem. Ta naloga, za katero so pripravljena za naše pojme res velika sredstva, drage preureditve trga, obsežna kamnoseška dela, možnost študija in napoeval za kiparsko delo silna in edinstvena tematika, ki se ne ponavlja zlepa, kilže po oblikovalci, ki bo materializiral z finim občutkom in globokim doživljem vdhnil izraz veličine naše narodno osvobodilne borbe in vere v veliko bodočnost. Kar laika in poznalca pri pregledu osnutkov skoraj zbe-

de, je pomanjkanje tiste preprečevalosti in privlačnosti, sile izraza in popolnosti forme, ki je značilnost vsakega umetniškega dela. Mesto vsega tega splošna, skoraj mučna negotovost v vseh glavnih vprašanjih urbanistične rešitve, arhitekture spomenika, plastične obdelave in nič manj tematike same. Podrobna analiza, ki jo je napravila žirija na osnovi določenih kriterijev, popolnoma potrjuje ta prvi dojem.

Osnutki se dele prav za prav v dve večji skupini, ki moramo obema očitati, da sta se vprašanju v njeni globini izognili: ena, večja, s svojo površnostjo, vsakdanjostjo, previdnostjo in, lahko bi rekli, oportunizmom, druga pa z begom od stvarnega problema v svoje osebne rešitve. Ta druga skupina (gesla »Osnove«, »12738«, »Pr.«, »Prapore« je razboritejša, razen zad

Zadružni sektor naj svoje naloge v gozdarstvu bolje izpolnjuje

Dosti je bilo že pisano in govorjeno o pomenu lesa za dvig našega gospodarstva in za izpolnitev našega petletnega plana. Les je zlasti pri nas v Sloveniji nedvomno največje narodno bogastvo, ki ga danes prvrstveno lahko izkoriščamo pri izgradnji naše industrije in pri dvigu vseh panog našega gospodarstva, ki smo ga kot dediščino kapitalizma po osvoboditvi sprejeli osiromašene in na zelo nizki stopnji. Zato danes naše množične akcije, kot n. pr. težen gozdarstva, ki jih izvajamo, da bi pospešili izpolnitev našega plana v gozdarstvu in lesni industriji, niso morda same sebi namen, temveč nas k takim akcijam sili nujna potreba, da bomo uspešno premagali vse težave, ki so nam na poti pri izgrajevanju naše socialistične domovine. Zavedati se moramo, da je tudi od tega, če bomo uspešno proizvajali potrebne količine lesa, odvisna čimprej naša gospodarska utrditev naše države, izgradnje socializma pri nas in s tem tudi čimprejšnje izboljšanje življenja in dvig življenjske ravni vsega našega delovnega ljudstva. Dosedanja uspehi proizvodnje lesa pri nas in tudi že izkušnje našega drugega tedna gozdarstva pa kažejo, da se teh dejstev vse premalo zaveda tisti del našega ljudstva, ki k izpolnitvi te naše velike naloge največ lahko pripomore. To so naši kmetje — gozdni posestniki, katerih velika večina je organiziranih v enotnih kmetijskih združenjih, oziroma v lesnih odsekih teh združenj.

Naš državni sektor v gozdarstvu, ki ima okrog 30% gozdne površine v Sloveniji, dobro izpolnjuje svoje naloge v lesni proizvodnji, saj nosi samo najtežje breme, to je okrog 60% celotnega plana. Okrog 140.000 gozdnih posestnikov v Sloveniji, ki imajo okrog 70% površine vsega gozda, pa mora izpolniti le okrog 40% celotnega plana. Če pogledamo, kako ti posestniki ozirna druge izpolnjuje svoje naloge v planu, moramo ponekod ugotoviti zelo slabe rezultate. Tako se n. pr. na področju najslabših okrajnih zvez kmetijskih združenj v tem oziru, plan izpolnjuje takole na podlagi podatkov z dne 31. avgusta: v krškem okraju je izpolnjenega 24%, v jesiškem 29%, v kranjskem okraju 31%, v kamniškem okraju 31%. Plan nedvomno najvišjega sortimenta — rezanega lesa iglavcev pa je okraj Kamnik po podatkih z dne 31. avgusta izpolnil le 12%, okraj Krško 21%, okraj Celje — okolica 33%, Grosuplje pa 34%.

Tudi zadružni sektor v okrajih Mozirje in Dravograd, kjer je gozdne površine največ, je prav z ozirom na to dosegel zelo nizke odstotke, tako Mozirje 45%, Dravograd pa 38% plana rezanega lesa iglavcev. Ti podatki nam zgornjo govorijo o tem, kar smo že zgoraj poudarili, da se namreč naši kmetje vse premalo zavedajo pomena, ki ga ima izpolnitev lesnega plana za industrializacijo in elektrifikacijo naše države, ne zavedajo se, da je od tega neposredno odvisna tudi njihova boljša bodočnost.

Brez industrializacije in elektrifikacije si ni mogoče predstavljati napredka v našem kmetijstvu. Za gradnjo tovarn, ki jih gradimo danes, potrebujemo ogromne količine lesa. Stroj, s katerimi opremljamo te tovarne, v precejšnji meri prejemamo za naš les. Te tovarne kmetje dale potrebne stroje našemu kmetijstvu, da bo lahko dvignilo svojo proizvodnjo, dale mu bomo umetna gnojila itd. Z dvigom kmetijske proizvodnje pa se bo izboljšalo tudi življenje kmeta samega, ki bo z modernimi pripomočki lahko z veliko manjšim trudom pridelal na dosedanjih površinah mnogo več in boljših pridelkov. Če bi se vseh teh stvari naši kmetje zavedali v večji meri, bi nedvomno veliko boljše izpolnjevali svoje naloge, ki jim jih naš lesni plan nalaga.

Gornji podatki pa nam govorijo tudi o tem, da naše kmetijske združenja, oziroma njihovi lesni odseki niso storili dovolj, da bi zadružni sektor s pomočjo množičnih organizacij o vsem tem prepričali, da bi pri manjših posestnikih odpravili razna konservativna mišljenja, da je les treba čuvati za slabše čase itd. Kajti teh slabših časov nikdar ne bo, nasprotno, ustvarili si bomo najlepšo bodočnost, ko bomo odpravili našo gospodarsko zaostalost, kar bomo pa dosegli le, če bomo vestno in

uspešno izpolnjevali naš plan s sodelovanjem slehernega posameznika. Gornji podatki pa nam govorijo tudi o tem, da naše kmetijske združenja oziroma lesni odseki niso uspeli preprečiti spekulativstva velikih gozdnih posestnikov, ki imajo v svoji lasti največje površine gozdov. Borba proti kapitalističnim elementom, ki jo danes z vso ostrnostjo bomo na našem podeželju, je treba zaostri tudi na tem področju naše kmetijske proizvodnje in predvsem kmetijske združenja so poklicane, da se pomočjo množičnih organizacij razkinkujejo saboterje našega gozdnega plana in da se proti njim poslužujejo zakona.

Tudi v našem gozdarstvu tednu lahko že po dosedanjih podatkih ugotovimo, da bi prav na našem podeželju bilo lahko mnogo več sodelovanja in pomoči od strani posameznih gozdnih posestnikov, in tistih posestnikov, ki posedujejo upravno živino. Dočim so naši delavci in nameščenci s svojo udeležbo pri delih že prvi dan gozdarstvskega tedna pokazali, da se zavedajo velikega pomena lesa za naš plan in izgradnjo socializma, je bil od strani podeželskega prebivalstva odziv veliko manjši. O tem nam govori že samo število vznoškov, ki je bilo v nekaterih okrajih zelo klavirno. Tako n. pr. v okraju Novo mesto od 5. do 10. t. m. v gozdarstvem tednu ni sodeloval noben privatni vznošek. V okraju Jesenice so 7. t. m. sodelovali samo štirje, v okraju Radgona samo 20, v okraju Ljubljana — okolica pa 57. Nekoliko bolje je bilo v Kranju, kjer je 7. t. m. sodelovalo 156 vznoškov, v Kočevju pa 341. V glavnem pa je bilo število, kakor je bilo že poudarjeno, povsod zelo nizko.

Lojze Perko: Gozdni delavci ob Cerkniškem jezeru

Dve novi kmečki obdelovalni zdruzi v goriškem okraju

Poleg kmečke obdelovalne zdruge višjega tipa, ki so jo pred dvema leti ustanovili v Vipavi in se je razvila v eno najbolj aktivnih združenj v borbi za višji hektarski donos na Primorskem, so te dni osnovali v goriškem okraju še dve kmečki obdelovalni zdruzi, in sicer v Rihemberku in v Medani.

V Rihemberku so najbolj napredni vaščani sklenili že v goriških zaporih, kamor jih je odvedla posebna ameriška policija tik pred priključitvijo, da bodo ustanovili kmečko obdelovalno zdruzo. Ko so bili ti najboljšji borci za zgraditev socializma izpušeni 12 dni po priključitvi, med njimi tudi sedanji predsednik tov. France Colja, so ob pomoči traktorske postaje v Ajdovščini skupno preorali polja in jih lepo obdelali. Letos so že kontrahirali za semensarstvo v Ljubljani 24 stotov najlepše pšenice. Poleg obdelovanja so delali nad 1000 ur za zgraditev zadružnega doma v Rihemberku.

Zdruza, ki šteje sedaj že 6 družin, je imela pred nedavnim svoj občni zbor. Ko je bila pri nas še črna A, so člani sedanje zdruge kot borci za priključitev k Titovi Jugoslaviji dvigali med ljudmi politično zavest in vodili obširno agitacijsko delo. Po priključitvi pa so se odločno lotili dela za dvig in napredk kmetijstva na zadružni osnovi. S tem svojim delom so si pridobili na vasi velik ugled kot dobri in napredni kmetovalci in doslej pritegnili v svojo zdruzo še eno družino.

Po registraciji zdruge bodo pridobili še obdelovalno zemljo grofa

Nedvomno je velika krivda za slabo sodelovanje podeželskega prebivalstva v gozdarstvem tednu pri okrajnih štabih, ki so slabo funkcionirali. Glavni vzrok pa je nedvomno v tem, da množične organizacije niso napravile svojega, ker bi prav v tednu gozdarstva — a jlaže prepričale našega kmeta o pomenu lesnega plana za našo skupnost. Važno nalogo imajo pri tem zlasti mladinske organizacije in AFZ, zlasti pa kmetijske združenja in lesni odseki. Prav naloga združenj je, da bi v povezavi s krajevnimi štabi vsa okoliška gozdarstvska teden dobro pripravili in vodili. Da je bilo to slabo pripravljeno in urejeno, pa nam kažejo že poročila, ko marsikje ni bilo na razpolago niti dovolj gozdnega orodja. Nekatera vodstva združenj pa so sama stvar zelo neresno vzela, kot n. pr. lesna združenja Verd, ki 5. t. m. ni delala s svojim žagarstvom obratom, kljub temu, da ima velik plan, Nemaren odnos do stvari kaže tudi vodstvo zadružnega sektorja v okraju Kamnik, kjer v gozdarstvih predelih leže že iz leta 1947 velike količine lesa in se zadružniki upravičeno razburjajo, češ kaj bi se sekali letos, ko še lanske zaloge niso odpejali. Okrajna zveza kmetijskih združenj pa ima, kakor smo že zgoraj navedli, ogromno neizkoriščenih narašč.

Do konca gozdarstvskega tedna nas loči še nekaj dni. Seveda z njim preceva vprašanje našega lesnega plana ne bo rešeno. Nasprotno, gozdarstvi teden je samo uvod v še izredno težko delo v gozdarstvu. Vendarle je v teh nekaj dneh treba napeti vse sile, iz dosedanjih napak napraviti potrebne zaključke in storiti vse, da bo gozdarstvi teden dosegel čim večji uspeh.

Lojze Perko: Gozdni delavci ob Cerkniškem jezeru

Lentieri — Levstova in še nekatera razočarana posvetstva, ki so v upravi naslovljena imovina. Za jesensko setev so izdelali dober setveni načrt. Poseljalci bodo 5 ha pšenice, kasneje posadili 2 ha krompirja, 1 ha povrtnin ter uredili 2 ha sadovnjakov in vinogradov v obliki plantaže, kjer bo možno strojno obdelovanje. Traktorska brigada ajdovščinskega Ustroja jim bo globoko preorala sadovnjake in vinograde za nove nasade. V spodnjeograščinskem gradu si bodo uredili zadružni hlev za 30 goved. V tem poslopiju bodo zgradili tudi veliko zadružno vinsko klet. V Medani v Brdih so na pobudo članov Zveze borcev NOV prav tako osnovali kmečko obdelovalno zdruzo, v katero sta najprej vstopili dve družini, nato pa še 10 članov iz vrst mladine. Sedaj šteje zdruza že nad 30 družin, predvsem bivših kolonov in polovinarjev. Skupno imajo okoli 100 ha obdelovalne zemlje, od tega največ vinogradov in sadovnjakov. Po načrtu bodo uredili nove trsnice in drevesnice ter zgradili velik zadružni hlev za 50 glav goveje živine.

Medanski zadružniki so imeli dne 5. t. m. svoj občni zbor, s katerega so poslali CK KPJ in maršalu Titu pozdravno pismo. Hkrati pa so v posebnem pismu izrazili svoje soglasje s protestno noto, ki jo je zveza vlada poslala madžarski in romunski vladi zaradi lažnih vestí in klevet proti maršalu Titu in drugim članom zvezne vlade, CK in naše Partije.

Priprave za občno zbor kmečkih obdelovalnih združenj se vršijo v Brdih tudi v Dobrovi, na Humu in v Nablum ter v Šempasu v Vipavski dolini. — jp

Pospešimo akcijo za kontrahiranje krompirja

Odkup krompirja je v Sloveniji poseben važen, ker večina slovenskih kmetov prideluje večje količine krompirja, kakor ga rabijo za prehrano družine, za krmo prašičev in za seme v prihodnjem gospodarskem letu, do čim gojijo ostale kmetijske pridelke predvsem samo za lastne potrebe. Na ta način predstavlja krompir za večino slovenskih kmetov glavni vir dohodkov, za prebivalce mest in industrijskih središč pa važen vir prehrane.

Način odkupa, ki ga uveljavlja letošnja uredba, nudi velike ugodnosti predvsem tistim kmetom, ki bodo sklenili pogodbe za prodajo krompirja. Vse pogodbenne količine bodo plačane po 25% višji ceni in se vračunajo v obvezno prodajo. Poleg denarja pa kmetje prejmejo za vse pogodbenne količine tudi bone za nakup industrijskega blaga. V kolikor pa so kmetje sklenili pogodbo za prodajo večjih količin, kakor znaša njihova obvezna prodaja, pa lahko za te količine, ki presega njihovo obvezno prodajo, prejmejo nakazilo za nakup krompirja namesto bonov za nakup industrijskega blaga. Kmetje, ki ne sklenejo pogodb, pa bodo za krompir iz obvezne prodaje dobili samo določeno ceno brez 25% poviška in brez bonov za nakup industrijskega blaga.

Ugodnosti, ki jih imajo kmetje pri sklepanju pogodb za prodajo krompirja so torej jasne, vendar pa je treba nekatere stvari posebej poudariti. Prepričani smo, da se bo velika večina kmetov odločila za sklepanje pogodb in tako izkoristila ugodnosti, ki se jim nudijo, zlasti prejem bonov za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah. Vemo pa tudi, da bo še vedno ostalo nekaj takih kmetov, ki spekulirajo in ne bodo hoteli skleniti pogodb, ker računajo, da bodo mogli svoje presežke krompirja prodati na prostem trgu po pretirano visokih cenah. Tem spekulantom ni mar za bone, ker računajo, da bodo mogli kupiti industrijske izdelke na prostem trgu. Toda ti spekulanti se pri svojem računanju dvakrat motijo: prvič v tem, da bodo mogli prodati svoje presežke po pretiranih cenah in drugič v tem, da bodo mogli kupiti industrijske izdelke na prostem trgu. Ljudska oblast nikakor ne bo dopustila, da bi pešička spekulantsko nastrojenih kmetov izgrajevala delovno ljudstvo in mu prodajala svoje presežke krompirja po pretirano visokih cenah. Ravno tako pa bo ljudska oblast skrbela tudi za to, da si bodo industrijske izdelke lahko kupili predvsem kmetje, ki imajo bone za nakup industrijskega blaga. Možnosti nakupa industrijskega blaga na prostem trgu bodo omejene.

Jasno pa je, da kljub vsem ugodnostim, ki jih imajo kmetje pri sklepanju pogodb, zavisi uspeh pri odkupu krompirja predvsem od pravilnega dela odkupnega aparata in množičnih organizacij. Vsakemu kmetu je treba tolmačiti uredbo in ugodnosti, ki jih ima pri sklepanju pogodb, tako da se bo sleherni kmet mogel pravilno odločiti in da bo vse svoje presežke krompirja s pogodbo prodal državi. Dosedanje delo v tem pogledu je bilo zelo pomanjkljivo. Večinoma so okrajni ljudski odbori in odkupne organizacije pričele s sklepanjem pogodb ne na način, ki bi bil v korist kmetov, ampak na način, ki bi bil v korist države. Namesto množične akcije se je to delo prepustilo posameznim neodgovornim uslužbencem v odkupni organizaciji. Okrajni ljudski odbori in okrajne zveze kmetijskih združenj niso nudile dovolj pomoči krajevnim ljudskim odborom in združenjem pri določanju obvezne prodaje in pri dosedanjem sklepanju pogodb.

Razumljivo je, da pri takem delu posamezni okrajni ljudski odbori niso mogli dosegati boljših uspehov in da se je dosedanje sklepanje pogodb omejevalo le na količine iz obvezne prodaje in da je število sklenjenih pogodb zelo nizko. Posamezni okrajni ljudski odbori, ki jih je dosegel naslednje uspehe:

- nad 100% plana: Sežana in Ljubljana mesto,
- 89% plana: Murska Sobota,
- 70% plana: Ptuj in Maribor-mesto,
- 60% plana: Lendava in Celje-mesto (73),
- 40—51% plana: Celje-okolica, Ljutomer, Maribor-okolica in Trebnje,
- 15—25% plana: Gorica, Jesenice, Krško, Novo mesto, Gor. Radgona in Poljčane,
- 5—10% plana: Črnomelj, Ilir. Bistrica, Kamnik, Kočevje, Ljubljana-okolica in Mozirje,

1—4% plana: Dravograd, Grosuplje, Idrija, Tolmin in Trbovlje.
0,4% plana: Kranj.

Navedeni podatki kažejo sicer boljše uspehe v okrajih Sežana, Ljubljana-mesto, Maribor-mesto, Murska Sobota in Ptuj, vendar tudi ti okrajni razen Ljubljane in Sežane ne dosegajo časovnega plana. Večina drugih okrajev pa je komaj pričela s sklepanjem pogodb. Akcijo je treba nujno poživiti in pospešiti tako, da bomo zagotovili potrebne količine krompirja za prekrbo delovnih ljudi v naši republiku in v drugih republikah, iz katerih dobivamo druge osnovne prehranske predmete (moko, maščobe, sladkor). Postavljeni plani morajo biti za okrajne ljudske odbore samo minimalna orientacijska številka, ki jo naj na vsak način skušajo preseči. Organizirani je treba široko in množično akcijo, ki bo zajela posameznega kmeta in nam bo omogočila skleniti pogodbe za nakup vseh presežkov krompirja.

Okrajni ljudski odbori naj skupno s množičnimi organizacijami in okrajno zvezo kmetijskih združenj takoj napravijo kratke operativne načrte za pospešitev sklepanja pogodb. Imenoma naj določijo čim večje število aktivnosti, ki bodo šle v posamezne krajevne odbore in skupno s krajevnimi aktivisti organizirali sklepanje pogodb tako, da bodo vsakemu kmetu tolmačili uredbo in prikazali koristi, ki jih ima s sklenitvijo pogodb, in na ta

način zagotovili, da se bodo kmetje pravilno odločili ter s pogodbo prodali državi vse svoje presežke krompirja. Vse aktiviste pa je predhodno treba seznaniti z vsebino naloge in jim dati podrobna navodila za delo. Vsi morajo dobro poznati uredbo in ugodnosti, ki jih imajo kmetje s sklenitvijo pogodb.

Posebej pa je treba še opozoriti na evidenco in poročanje o sklenjenih pogodbah. Dobra evidenca je osnova in predpogoj za pravilno in uspešno vodenje akcije za sklepanje pogodb. Dosedanja evidenca o sklenjenih pogodbah je zelo pomanjkljiva, ker večina združenj neredno poroča, mnoge pa do sedaj še sploh niso poročale. Okrajne uprave za odkup in okrajne zveze kmetijskih združenj morajo skrbeti, da bodo združenja redno dnevno poročale o sklenjenih pogodbah. Pri tem je treba nuditi združenjem pomoč s konkretnimi navetmi, kako naj organizirajo dnevno dostavljanje poročil (telefon, kurirji). Združenja, ki so bolj oddaljena od sedeža okraja in nimajo telefonske zveze, naj organizirajo dostavljanje poročil preko tiste najbližje združenja, ki ima telefonsko zvezo z okrajem.

Okrajni ljudski odbori bodo mogli uspešno in pravočasno zaključiti sklepanje pogodb samo, če bodo na podlagi dobre evidence dnevno zasledovali potek sklepanja pogodb in hitro ukrepali ter pomagali povsod tam, kjer so zastoji.

L. F.

Murskosoboški okraj je presegel plan kontrahiranja krompirja

Pred poslopjem Okrajnega ljudskega odbora v Murski Soboti grafikon vsak dan prikazuje nove uspehe, ki jih posamezne kmetijske združenja dosegajo pri sklepanju pogodb za prodajo krompirja. Dolge črne črte na grafikonu označujejo združenja, kjer kontrahiranje dobro poteka. Med najboljšimi vasi so Trtkova, Markovci, Neradnovci in še nekatere druge, za katere je grafikon že preozek in pri katerih črta kaže samo to, da so prekorajše predvideni plan za preko 150%. Vas Trtkova je 9. t. m. dosegla že 300% predvidenega plana. Tudi ostale vasi kažejo lepe rezultate: Kramarovci so dosegli že 210%, Ivanci 240%, Martinje 240% itd. Precejšnje je število vasi, ki so predvideni plan visoko prekorajše. Nekaj vasi pa je na grafikonu še popolnoma praznih. Tu leži krivda na kmetijskih združenjih, kajti težko je

verjeti, da v vaseh Bakovci, Dolci, Dankovci, Krajna, Mlajinci, Prosečka vas kmetje ne bi sklenili še nobene pogodbe za krompir. Te maloštevilne združenja v okraju se še vedno ne morejo navaditi na to, da bi v roku dostavljale evidenca poročila, ter s tem ne bi kvarile ugleda združenj in vaščanov.

Mursko-soboški okraj je z dobro organizacijo in pravilnim tolmačenjem ugodnosti, ki jih nudi nova uredba o kontrahiranju krompirja našemu kmetu dosegel, da je 9. sept. prekorajši plan kontrahiranja za 2 vagona. Ker je še sklepanje pogodb v polnem teku, bo soboški okraj odkupil letošnje leto preko 300 vagonov krompirja. V tekmovanju za prvo mesto med okraji pri izvedbi kontrahiranja in odkupa je resen tekmelec vsem ostalim okrajem.

H. K.

Kazen za utajo posevkov žita

V krajevnem ljudskem odboru Veliki Gaber je precej velikih kmetov, zato tam bohotno cvete črna borza, ki jo vodi organizator. Tako so se nekateri kmetje dogovorili, da bodo zatajili svoje posevke, da jim pri obvezni oddaji ne bo treba dati žita. Manjši in srednji kmetje, ki so pošteno izpolnili svojo dolžnost, so te spekulante odkrili in jih prijavili oblasti, ki jih je izročila javnemu tožilstvu v kazensko postopanje.

Tako je bilo zaradi utaje posevkov kaznovanih 6 kmetov iz Vel. Gabra, in sicer: Julka Groznik iz Malih dol je utajila 53 arov posevka pšenice, 32 arov soržice in 3 are ječmena. Obsojena je bila na 4 mesece odvzema prostosti pogojno za dve leti. Kot stranska kazen se ji izreče 100.000 din globe.

Alojz Klemenčič z Brega je utajil 72 arov posevka pšenice, 32 arov soržice, 29 arov ječmena. Kaznovan je bil na 6 mesecev odvzema prostosti pogojno za dobo dveh let. Kot stranska

kazen se mu izreče denarna kazen 150 tisoč din.

Janez Kastelic iz Pungerta je utajil 62 arov posevka pšenice in 22 arov ječmena ter je bil zato kaznovan na 6 mesecev odvzema prostosti pogojno za dve leti in plačilo 60.000 din.

Karol Verbič s Ceste je utajil 1.12 ha posevka pšenice in je kaznovan na 2 leti odvzema prostosti, s prisilnim delom, zaplombo celotnega premoženja in izgubo državljanских pravic za dobo 1 leta po prestani kazni.

Leopold Strmole z Brega je utajil 92 arov posevkov pšenice in soržice ter je bil radi tega kaznovan na pet mesecev odvzema prostosti pogojno za dobo 2 let, stranska kazen 120.000 din globe.

Alojz Omahen iz Stranj je utajil 1.01 arov pšenice in 7 arov ječmena. Kaznovan je bil na 6 mesecev odvzema prostosti. Kot stranska kazen se mu izreče 150.000 din in zaplombo žita na utajeni površini.

— M. P.

Tudi lesene igrače izdelujemo doma

Lesene otroške igrače, ki pomenijo kakor igrače našim najmlajšim otrokom, ves svet, so prej uvažali iz tujine za drag denar, tako da jih je večina otrok lahko občudovala samo skozi stekla izloženih oken. In vendar je naša domovina dežela lesa. Po osvoboditvi je pričela z izdelovanjem lesenih igračk in lesenih učil novomeška tovarna »Tine«. Naša lesna industrija, ki je danes, kakor vsa industrija last skupnosti in namenjena skupnosti, — je v znamenju načrtnega in vsestranskega izkoriščanja lesa ter industrijske predelave lesa izpolnila tudi to vrzel na našem domačem trgu. Še več, dani so vsi pogoji, da bomo v bližnji bodočnosti lesene otroške igrače in lesena učila po zadostitvi domačih potreb v večjih množinah izvažali tudi na mednarodni trg.

Treba je poudariti, da se zgoraj navedenih nalog v zvezi meri zaveda ves delovni kolektiv novomeške tovarne igračk, kar razbereg že iz preglednih grafikonov na čelni strani tovarniških poslopij. Pri vseh tovarniških oddelkih, z barvarno in blagovno oddelkom na čelu, naznačujejo krivulje oziroma pregledne črte stanje proiz-

vodnje in pregled norm vsak dan in sleherni mesec vidiš napredek v izpolnjevanju plana. Bežen pogled v vse oddelke, tudi iz grafikonov pri strojih izpričuje delovno prizadevanje delavstva in nameščencev za razvoj in prosper njihove industrije. 6500 ur so nameščenci opravili meseca avgusta s prostovoljnimi delom v tovarni izven svojega rednega delovnega časa. Tudi to je posnemanja vreden rezultat njihove delovne zavesti in vneme.

Smreka, jelša, bukva in javor, to so glavne lesne surovine za izdelovanje otroških igračk. Preden dobe traktorčki, sestavljene lesene hišice, zibelke, vozički, otroški vlaki, samokolnice, brizgalne, otroške lutke, računalci itd. svojo dokončno obliko, morajo skozi celo vrsto delovnih faz. Samo lesene hišice, sestavljene v planinskem slogu, ki jih izgotovljene vidiš v številnih serijah zložene na policah v skladišču, potrebuje do končne izdelave 366 delovnih faz, oziroma posegov. V začetnem oddelku najprej na krožni mlinali žagi prirežejo surovi lesni material v pravilno dolžino otroških igračk, oziroma njihovih delov. Potlej na skobelnikih les zgladi in mu dajo primerno debe-

lino. Obrezovalni stroj poskrbi za obliko bodočih igračk. Kopirni rezkarji s pomočjo strojev na šablono rezkajo okence in procelje bodočih hišic, dele samokolnic, živali iz lesa itd. Vsi ti predmeti gredo potlej v barvarno in se

V montažnem oddelku uslužbenci izpisar izven delovnih ur s prostovoljnimi delom pomagajo tovarništem za čim uspešnejšo izpolnitev proizvodnega plana.

v posebnem vrtečem valju obrusijo ter položijo ob brusilnem papirju in lošču.

Vse tisto, kar so morali nekoč rokodelci v malem in na roko obrezovati, obrezovati, skobiti, stružiti, opravljajo danes v industrijski proizvodnji stroji.

V montažnem oddelku uslužbenci izpisar izven delovnih ur s prostovoljnimi delom pomagajo tovarništem za čim uspešnejšo izpolnitev proizvodnega plana.

V strgarskem oddelku strojni stroji precizno in v velikih množinah izdelujejo palčke za tovarno glasbil, kroglice za računalca, koleška za živali, koleša za vozičke, lepo izrezljane in izstružene noge za otroške mizice in stole itd.

Seveda je to delo človeška pomoč z znanjem in spretnostjo prav tako potrebna za natančno in lično izdelavo, zlasti pri brušenju lesa na brusilnikih, kjer preizkušajo svoje znanje tudi učenci tovarniškega vajeniškega tečaja. Uradnike in uradnike iz tovarniških pisarn najdeš v popoldanskih urah v montažnem oddelku, kjer pomagajo izven svojih delovnih ur ostalemu delavstvu pri sestavljanju igračk. Mali traktorčki bodo prav gotovo priljubljena in praktična otroška igračka, ki bo nadomestila nekdanjo neokusno navlako otroških igračk — tujih fabrikatov. Barvarna in blagovni oddelki sta med najboljimi. Tod stavlja na igrače barvne šablone v obliki ornamentov, okenskih zastorov itd. Glavice otroških lutk, ki jih oblikuje stroj z modelom iz kartona, obrizava v barvari z odgovarjajočo barvo, seveda je treba prej še glavice oglati in oglatiti. Ko sestavljenim lutkam naslikajo obraze, jih pošljejo v blagovni oddelke, kjer dobe svojo oblačila. Ni še dolgo tega, kar so izdelovali v to-

varni po 60 lutk na dan, danes jih izdelujejo po 200. Ali naj navedemo podrobno imena tovarišev in tovarišic, ki stalno presegajo normo in vseh oddelkih tovarne? To bomo storili takrat, ko bo kolektiv s ponosom pohvalil svoje najboljše in proglašil udarnike.

Tovarniška produkcija po zaslugi vestnega delavstva stalno raste, vendar komaj zmaga številna naročila in police v skladišču, zvrhane polne igračk, se vsak dan sproti praznini. Koliko bo treba še igračk, da bodo z njimi oskrbljeni vsi najmlajši, prav vse ustanove otroških jasli ter domov igre in dela, da bodo prav vse šole oskrbljene z lesenimi učili. Tovarna igračk se je iz skromnega podjetja že danes razvila v velik industrijski obrat. Naraščajoča produkcija terja nove naloge in zadostitve vsestranskih potreb. Tesna delovna povezava s šolami za umetno obrt, naj bi utrla pot izdelovanju novih tipov igračk, prilagojenim našim prilikam in vzgojnim zahtevam našega bodočega socialističnega sveta. Narodna ornametika in folklorne posebnosti sploh, naj bi našle svoj odraz tudi pri izdelovanju igračk. Drobna obdelava lesa v tovarni igračk bo čez čas odprla nova torišča šele porajajoče se turistične industrije.

— K.

FIZKULTURA IN ŠPORT

Predsjedništvu je bilo na Reki končano
tekmovanje za ekipno prvenstvo države
u plavanju za leto 1948. V posameznih
disciplinah so dosegli igralci nasledn-
je uspehe:

400 m prosti moški: Puhar (Hajduk
duk) 4:56,7, Vidović (Mladost, Zagreb)
4:58,3, Bekić (Hajduk) 5:00,3.

Štafeta 4 krat 200 m prosti
moški: Mladost 9:43,7, Hajduk 9:44,3.
Primorje 10:09,1.

Letošnje državno prvenstvo v plavanju
si je pridelil "Hajduke" iz Splita, ki je v
26:38 točke na drugem mestu za "Bene-
nost" iz Ljubljane s 26:37 točkami, za
tretjim mestom na je "Jug" iz Tuzli.

Državno prvenstvo na posameznih pr
gah so si priborili: na 400 m prost
ski Iliš, 100 m prost ženske Beara, 2
metrov prsno moški Cerer, 100 m pr
ženske Pelan, 100 m hrbtno moški Mar
jan Stupetič, štafeta 3 krat 100 m ž
ske »Enotnost«, štafeta 4 krat 200 m m
ski »Mladost«, 1500 m prost moški Vi
vič, 100 m prost moški Škanata, 400
m prost ženske Juvancič, 200 m pr
ženske Korneš

V waterpolu tekmi med reprezentacama Reke in Splita je zmagala reprezentanca Reke z rezultatom 1:0.

PRVENSTVO II. ZVEZNE LIGE
Danes ob 16. uri na Stadionu
SD Enotnosti

FD Dinamo : FD Enotnost
Skoplje Ljubljana

Predtekma ob 12.30 dalje.

Drobne zanimivosti
Triglavski dom na Kredariel in ko-
pri Sedmerih jezerih bosta od 27. t. n.
dalje zaprti.

Planinski postojanki »Planika« in »T
žaška koča na Dolifcu» besta od pon
deljka 20. septembra dalje zaprti.

Bežigradjani! Začetek rodne telovad
pri novoustanovljenem telovadnem dr
štvu Ljubljana III (bivši Partizan)
določen na dan 20. septembra po nasle
djem urniku: moški oddelki: torek in p

in sicer: pionirji-ke mlajši od 16. do 18.30 ure (6—10 let), pionirji-ke starejši od 18.30 do 20 (10—14 let), mladinci-ke 18.30 do 20 (14—18), člani-ce od 20. do 21. (od 18 let dalje).

A H

olimpiada, na kateri bodo sodelovale C
skoslovaška, Madžarska, Poljska, Svica
Jugoslavija. Na tem tekmovanju bo J
goslavija nastopila s svojimi drugimi m
štvom, da bodo nekateri mlajši igral
dobili potrebne mednarodne izkušnje.

Mladinsko prvenstvo Jugoslavije

Na mladinskom šahovskom turniru u prvenstvo Jugoslavije u Celju so včeraj igrali VI. kolo. Partije so se končale naslednjimi izidi: Krznarič-Miholič 1:0, Bardun-Štrbič 1:0, Njegovan-Nikolovič 1:0, Osmanović-Cvetkov remi, 2

plc-Ivkov 3:1, Krstić-Bogdanović 1:1
mi. Partija me Bajcem in Boskovićem
je bila prekinjena v remi poziciji. O
ložena je bila partija me Matanovićem
in Vrhovcem.

Stanjo po VI. kolu je naslednje: M
holić 5 točk, Ivkov, Krznarić 4 in po
Matanović 3 in pol (1), Krstić, Njegov
3 in pol, Vrhovec 3 (1), Bogdanović

Moštveno prvenstvo JLA
Na šahovskem turnirju v Zagrebu za moštveno prvenstvo Jugoslovanske armade so bili izdi srečanj VII. kola nastleli. U. Zlatič, Sesterc, 62., Pačarica, N.

ljana : Skoplje 5:2, Novi Sad : Zemun
in pol : pol
Po VII. kola vodi garnizija Ljubljana
s 43 točkami pred Splitom s 39, Novim
Sadom s 35 in pol, Zagrebom s 32 in po
Nišem s 30 in pol, Beogradom s 25 in po
Sarajevom s 24, Skopljem s 23 in po
K... ..

dirke v Ljutomeru
portna prireditvev

se dr. Zgur (Maribor); Milinarič Andrej (Brattonci); Pinter Slavko (Sv. Lenart).
Praga je bila dobra, organizacija zadovoljiva, z malo več truda se bo v bodoče dalo odpraviti še ostale manjše pomanjklivosti. Gledalci so zadovoljni odhajali saj so prišli do polnega užitka.
Izločno isposelnost predstev je pokazala

da je tudi konjski šport zavzel pravilno razvojni smer. Na dirkališču smo opazili le prave konjerejce-sportnike, ki jim je preizkušnja konja, vožnja in jahanja nad vse. konjerejci-sportniki ne zapadajo več nekdanjim težnjam profesionalistov, ki jim je bila osebnost konja prva, preizkušnja pa konja pa le sredstvo za doseg tega.

**Ustanovitev društva
za konjski šport**

Do sedaj je bil v Ljubljani odsek za konjski šport pri Mestnem fizikulturnem odboru, ki pa se bo na podlagi sklepa FISAJ-a pretvoril v samostojno društvo za Ljubljano in okolico. V sredo 15. septembra ob 19.30 bo v stekleni dvorani na Taboru ustanovili občni zbor društva za konjski šport v Ljubljani, ki bo

GLAVNI SMOTRI DRUŠTVA SO:
razviti pri naših mladini ljubitelji.

3. razredni konjski šport, konja in konjereje na amaterski osnovi;

4. prvenstvo JA nuditi mladini pred vojaško vzgojo;

5. razširiti konjski šport v najširši plasti ljudstva;

6. dati članom poleg možnosti vežbanja v jahanju tudi potreben pouk o konju, njegovih nerti in uporabi;

5. razviti pri svojih članih s konjskim športom tovarništvo, smelost, spretnost, prisebnost in borbeni duh.

Obvezno cepljenje proti kozam

letu 1947, oziroma v mesecu januarju in februarju 1948, ali tudi starejši, kateri v spomladanskem terminu iz katerega koli razloga niso bili privedeni k cepljenju.

Mali oglasi

ČASLUZEK

ŠOTRUDNIKA ali zakupnika - polovica isčim za posestvo 3 ha tik Zagrebca: vinograd, sadovnjak, povrtnjak, stanovanje, živi in mrtvi inventar. Sposobni korektni poslaži in črne ponudbe z življenjskim in referenčami pod št. 26840 na oglasni oddelku. 26840-4

KDO MI NAREDI OREHOVO SPALNICO? Dam za protivrednost emajlirane ploščice ter blago za obliko in plašč. Ponudbe pod Spalnica na oglasni oddelku. 26832-4

KNJIGOVODSTVO vam uredim takoj. Resni boste skrbli, ako sporočite svoje želje pod Revizor - ekonomist na oglasni oddelku. 27097-4

POSTENO ZENSKO ki bi pazila dva otroka sprejem čez dan. Plača dobro. Božič, Kamniska 19. 27130-4

ZANESLJIV ZENSKO k pol leta stara otroku proti dobremu plačilu. hrani in stanovanje. Iše Petkovšek Marija, Planina pri Rakovi 88. 27196-4

KNJIGOVODJA išče popoldansko zaposlovanje. Ponudbe pod "Klema" na ogl. oddelku. 27232-4

UPOKOJENKA srednjih let, bi za prazno, zračno sobo pomagala dopolniti v gospodinjstvu. Ponudbe na oglasni oddelku pod 27167-4

PLETILJA izdelava, sprejem 26916-4

UR Naslov v ogl. oddelku. 27176-4

DOBRO SVILJO za nekaj ur dnevno isčem. Polizve se: Ilirska ulica št. 12, pritičje. 27212-4

DOBRO ZENO, ki bi vzela devet mesecev starega fantika na dan za 8 ur dnevno - isčem. Polizve se: Gradišče 11, I. nadst., desno. 27186-4

POSTREZNICO za zvečer med 18. in 20. uro isčem. Jenko, Gosposvetska cesta 4, prvo nadst., desno. 27157-4

SLOVENSKE FOLKLORNE SKUPINE, privlačite se za pravilno izvedbo narodnih noš. Pismeno s povratno znamko na: Sare, Ljubljana, Kongresni trg 18. 27208-4

PRODAM

ETROJ Silferec za sejanje in okopavanje krompirja napredaj, Tržaška cesta št. 111.

NOVA OKNA, brez okvirjev, zunanja in notranja, ugodno napredaj. Naslov v oglasnem oddelku. 26715-5

BAKRENI KOTEL za žganjkuho - nov, ugodno napredaj. Polizve se: Vodnikovca cesta 121, Siska. 26887-5

TRICIKEL, nosilnost 200 kg, nov, 12 lesa, nove gume, kakor nov, prodam. Kopalnica št. 12, Trnovo, Kolesarjeva. 26813-5

LEPE ZENSKO RJAVE CEVLJE st. 37-35 ugodno napredaj. Polizve se pri blagajni v oglasnem oddelku. 26756-5

ZENSKO CEVLJE št. 34-35 kupim in prodam svilene ameriške nogavice. Medvedova št. 19, pritičje, levo. 26845-5

DVE RABLJENI POSTELJI poceni prodam. Obstetar, Vodovodna cesta št. 40. 26851-5

RIBSKO PALICO, kompletno postrovo, originalni ameriški "gespište bambus", nova ogródja za dežnike, zemljepisni atlas in gamsove čupe prodam. Ogled popoldne, Garmova 21. 27065-5

DINAMO za kolo prodam. Ogled v nedeljo od 8. do 11. Rožna ulica 35, pritičje, prva vrata, desno. 27064-5

POSTELJO, belo pleksano z mrežo in posteljno omario ugodno prodam. - Naslov v oglasnem oddelku. 27051-5

KOMPLETNO ZEMNICE za dve pos. steli prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27055-5

ZELEN IN SIV PLIS, krasno blago za tapetiranje ali dekoracijo - prodam. Naslov v ogl. oddelku. 27066-5

INVAZIVNO POJETJE "Kovčica" v Ljubljani. Stari trg 9 ima v prodaji vsakovrstne tehnične predmete, moško in žensko obleko in obutev, servise in jedilne pribore, razne preproge, harmonike, violine itd. 27073-5

MOSKO KOLO prodam. Ogled od 14. do 18. Cararjeva, 27089-5

PET ANGOJA ZAJČKOV prodam. Naslov v oglas. oddelku. 26900-5

NOZE za ribanje zelja prodam ali zamenjam. Naslov v oglasnem oddelku Slov. poročevalca. 27079-5

PLETILNO ZENSKO, fotelje, pohor, vskovrstne citre prodam. Selenburgova 3-II. 27081-5

PLINSKI STEDILNIK, kuha in peče, dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27061-5

SUSILNI APARAT "Fóna" za lase, - znamke AEG, večji model, skoraj nov, prodam. Vprašati: Praprotna št. 12, pritičje, desno. 27082-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK - prodam. Ogled popoldne. Sv. Petra cesta 11-I. 27083-5

OTROŠKO POSTELJICO prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27085-5

ZLATO VERIZICO s križcem prodam. Naslov v ogl. oddelku. 27087-5

NEKAJ PIJAVK in poteza napredaj, živinovozdravka 2. 27090-5

KUHINSKO OPRAVO, novo, prodam. Naslov v ogl. odd. 27089-5

MOSKO OBLEKO, popolnoma novo - prodaja kroglaš, Presernova 14, v nedeljo od 9. do 11. uro. 27092-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, skoraj nov, prodam ali zamenjam za krompir. Karlovska cesta št. 3, I. nadstropje, desno. 27063-5

SIVALNI STROJ Pfaff, dobro ohranjen, napredaj. Cena in naziv v oglasnem oddelku. 27074-5

MOSKO KOLO, dobro ohranjeno, skoraj nove gume, prodam. Mandeljeva št. 1. 27073-5

OTROŠKI VOZICEK, avtomodel, prodam. Kiti, Tyrševa cesta 67, 27115-5

RUMENO HRASTOVO SPALNICO, omaro za obleko, belo kuhinjsko omaro pleteno garnituro in razne stvari prodam. Ogled v ponedeljek po 10. uri. Pod Turnom št. 3-II, grad Tivoli. 27117-5

STARINSKO SAMSKO SOBO, kompletno, in nekaj slik prodam. Pod Turnom 3-II, grad Tivoli. 27116-5

MLADE PSE volčjake prodam. Dermata, Legatova 24, Brdo Vič, Ljubljana. 27108-5

MOSKO KOLO "Peugeot" dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27105-5

ZENSKO KOLO, kompletno, z dinamo, napredaj za 10.000 din. Rožna dolina, Cesta VII št. 20. 27108-5

MOSKO SPERNO KOLO Bianchi - ugodno prodam. Ogled v nedeljo. Cesta na Rožnik št. 29. 27107-5

TORPEDO za kolo napredaj. Ponudbe na oglas. odd. pod Malo rabljen. 27020-5

90 KR. PRAVE KAVE prodam. Naslov v ogl. odd. 27027-5

KOMPLETEN SERVIS Rosenthal jedilni, za črno in belo kavo napredaj. Tyrševa cesta 47b, pritičje - desno. 27028-5

CRNE SALONARJE lepe, št. 39-40 za močnejšo nogo ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. 27029-5

LEPO SAMSKO SOBO, kompletno, s tridelno omaro kupim. Naslov v ogl. oddelku. 27013-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, dobro ohranjen, prodam za 1800. Artac - prohaik. Kozarje 133. 26851-5

RELIEF Julijskih Alp v merilu 1:75.000, visoko kvaliteto delo - 95x49 cm, prodam, Ponudbe pod Rel. na ogl. odd. 27024-5

SEST LESENIH STEN 135x124 cm, prodam za 900 din, Cerkvena ulica št. 25. 27025-5

MOSKE SKORNJE, - krasno - usnje, prodam. Ogled od 14. do 15. Naslov v oglasnem odd. 27126-5

KLAVIRSKO HARMONIKO "Hohner" - miniaturno, 60 basov, 1 register, prodam. Ogled od 15. do 16. Naslov v oglasnem oddelku. 27123-5

VELIK SONČNIK (oblika deznika) za vrt ali trg in kristalni servis prodam. Rimska cesta 21-A-I. 27123-5

ZENSKO KOLO prodam. Spodnji trg št. 3, Skofja Loka. 27127-5

NOVO ŠPORTNO KOLO in torpedo - prodam. Grosek, Wolfova ulica številka 5. 27118-5

DVOVPREZNI VOZ, nov, še neokovan s kompletnim okovjem, prodam. Naslov: Zakotnik Josip, Stari dvor 16, p. Skofja Loka. 27133-5

MOSKO KOLO ugodno prodam. Ulica na Grad 8. 27134-5

ZENSKO KOLO znamke Phänomen, brezhilno, skoraj novo, napredaj. - Gosposvetska 9, pritičje. Ogled od 10. do 12. 27132-5

MIKROSKOP "Reichert", kompletno, s lovskom prodam. Ponudbe z vedbo cene na oglasni oddelku pod Imorizla. 27100-5

MOSKO ZAPESTNO URO, novo, na 15 kamnov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27112-5

PLAŠČ za kolo, usnjene gamase st. 42-44, in velik zaboj za zajece s predali, prodam. Polizve se pri vratarju Slov. poročevalca, Knafjeva 5, v nedeljo od 6. do 12. 27111-5

RJAVE CEVLJE št. 44, črne st. 37½ in rjave št. 39, skoraj nove, prodam. Vprašati: Riharjeva ulica št. 7. 27096-5

DVE DECIMALNI, nosilnost 300 kg - prodam. Naslov v ogl. odd. 27094-5

NOVE GOJZERICE št. 39, prvovrstne, smučarske, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27093-5

LEP GLOBOK VOZICEK prodam. - Grudno nabrežje 21. 27092-5

RADIJSKI APARAT nemške znamke, diatonični harmoniko in moško kolo italijanske znamke prodam. Predovila 22-I. 27103-5

FOTOGRAFSKI APARAT "Miniflex", 135 mm, Compour prodam. Ponudbe pod Darilo na ogl. odd. 27102-5

ZRACNO PUSKO, skoraj novo, z municijo, prodam. Ponudbe z navedbo cene pod Strel na ogl. odd. 27101-5

MOSKO KOLO, trpežno, ugodno prodam. Slapničarjeva 3, Moste, 15. leto. 27154-5

SREBRNO URO "stoparico" prodam. - Naslov v oglasnem oddelku. 27155-5

ZELEZNO PEČ s šamotom obloženo, pripravno tudi za kuho, prodam. Naslov v podružnici Slov. poročevalca Celje. 27156-5

EMAJLIRAN STEDILNIK, - dobro ohranjen, prodam. - Tomačev pri Ljubljani št. 14. 27151-5

MOSKO ROČNO URO na 15 kamnov, Valvazorja, Brehmsa in Mayerjev lekskoni prodam. Sv. Petra cesta št. 21, dvorišče. 27152-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, lep, rožna, Rožna dolina, Cesta VII, številka 11. 27137-5

HARMONIKO "Meinel-Herold", 120 basov, prodam. Naslov v podružnici SP Novo mesto. 27146-5

DVE STRUŽNI GLAVI za izdelavo stola stolov s pripadajočimi deli prodam. Naslov v podružnici Slov. poročevalca Celje. 27139-5

SIVALNI STROJ "Gritzer" prodam. - Naslov v ogl. oddelku. 27213-5

ŠPORTNI VOZICEK, otroško kosarje, st. 21, mize in omare poceni prodam. Kosič, Barvarska steza 6. 27198-5

DVE OMARI, nepleskano in polirano in citre prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27200-5

ŠPORTNI VOZICEK, predvojni, lep, prodam. Vprašati Tržaška cesta št. 1, pritičje. 27193-5

OTOMANO in ptičjo kletko prodam. - Ogled od 10. do 12. Naslov v oglasnem oddelku. 27194-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK prodam. Saon Možina, Igriška ul. (Drama). 27044-5

GLOBOK PREDVOJNI VOZICEK, lep, in kuhinjsko vago prodam. Lepodvorska ul. 29, 2 vrata. 27046-5

BELO ZELEZNO POSTELO z nočno omario prodam. Starin, Tyrševa c. 27039-5

PLANINSKI VESTNIK 1925-38, 78 letni svet 1925-38, Ljubljanski zvon 1917-18, razne slovenske in nemške knjige, fran. ogle slovniče, trg. korespondence, vse lepo vezano, dobro ohranjeno, in nekaj kosov mizerskega orodja, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 27232-5

OREHOVA SPALNICA, umetno delo, zelo dobro ohranjeno, in spalnica iz li-povega lesa, kredenca in razno pohor. napredaj. Naslov v oglasnem odd. 27245-5

KOMPLETNO OKNO, veliko 150 cm X 90 cm, z notranjim zapiranjem, ugodno prodam. Franc Šušteršič, Dvor, pošta št. Vid nad Ljubljano. 27097-5

OSI za gumi voz, naveden voz, nekaj navednih močnih ost in diferencial za tovorni Ford prodam. Semanič, Privoz št. 13. 27230-5

JEDILNI SERVIS in dobro ohranjeno omaro za perilo prodam. Naslov v ogl. oddelku. 27191-5

KOSNIJO OTAVE da kosit na pol ali prodaj. Poljanska 79. 27229-5

BLAGO za ženski plašč ali kostum. 27230-5

prodam na Rimske cesti 9/II, vrata št. 16. 27232-5

NEKAJ BELIH PLOŠČIC za štedilnik, stensko okoli 10 z umivalnika prodam. Magaj, Knezova 19. 27231-5

KLAVIR, odlični tonom, ogle. - "Skuthan", prod. Krušič, Rožna dolina, cesta VIII št. 23. (Zvonec). 27221-5

CRN KRZEN PLASČ, perzjanec, za srednjo postavu prodam. Naslov v ogl. odd. - Ogled od 16. uri, 26873-5

OREHOVO JEDILNICO kompletno in preproge prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 26948-5

RISALNO MIZO iz lipovega lesa in omaro za načrte prodam. Murnova ulica 4. 26999-5

PLATOPOLINO, dobro ohranjeno prodam. Ponudbe z navedbo cene poslati na oglasni oddelku pod: Mala limuzina. 26753-5

NOV SIVALNI STROJ, pogreznjiv, - prodam. Naslov v podružnici Slov. poročevalca Celje. 26635-5

TČNO STENSKO URO, dobro ohranjeno prodam. Naslov v ogl. odd. 27077-5

DVOJE VRAT in podboja, dobro ohranjenih, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27006-5

DOBRO OHRANJEN KLAVIR poceni napredaj. Rožna ulica 37. 27041-5

CEŠARJI Cobolne družine in prazničje panje št. 26 prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27031-5

MIKROSKOP, mizo za objanje in objanje slike prodam. Naslov v ogl. odd. 27035-5

STARINSKO URO, ročno uro, in 2 m volenske ženske blaga prodam. Naslov v ogl. oddelku. 27034-5

OMARO, mizo, 2 stola, umivalnik in stensko sliko prodam. Strekljeva ulica 8, Rožna dolina. 27038-5

STARO SPALNICO, še dobro ohranjeno prodam. Rugele, Hute 38, Kranj. 26928-5

OTROŠKO POSTELJO s spodnjo žimnico in otroški voziček za popravilo prodam. Ogled v ponedeljek, 13. t. m. Naslov v oglasnem odd. 26946-5

ANGORA ZAJCA prodam. Rožina, Vodnikovca 89. 26949-5

KUHINSKO OPRAVO ugodno prodam. Naslov v oglasnem odd. 27023-6

MANJŠO NUMIZMATIČNO ZBIRKO urejeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 26950-5

NOVO MOSKO KOLO, prodam. Ogled: 27047-5

SOLIDNO JEDILNICO tudi posamezne primere prodam. Ogled v Javnih sklaščih, Ljubljana. 26964-5

RADIO PHILIPS, pet cerni, 3 valovne dolžine, dobro ohranjen, prodam. Ogled v trgovici. Ljubljana, Hrenova ulica 19. 26997-5

MALO POKROMANO MIZICO, prodam. Naslov v oglasnem odd. 26997-5

ZLATO za zobje (mostiček tež. 8,9 g) prodam. Vprašati: Predovila 25I. 27004-5

STARO ZLATO prodam. Naslov v ogl. oddelku. 27211-5

POSTELJNO MREŽO in 1 kg prave kave prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27209-5

TRIDELNO KUHINJSKO KREDENCO, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27205-5

MALO KNJIZNO OMARO prodam. - Naslov v ogl. oddelku. 27205-5

MOSKO KOLO kompletno, napredaj. Sv. Petra nasip 71, gostilna. 27204-5

NEKAJ FAROV moških in ženskih žimnic, svetlozeleni, težko izločljivi, trn svilen dežnik prodam. Gosposvetska cesta št. 4-I, Jenko. 27183-5

KAVČ, masivno hrastovo ogródje s peresnico in omaro za obleke prodam. Naslov v oglasnem odd. 27161-5

STEDILNIK na bencin, rjav plis za plašč, 200 g zelje in dva val. za kokiši ali zajce prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27180-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27181-5

ZELEZNO PEČ, obloženo s šamotom, s šamotom, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 27217-5

SPALNICO prodam. Rimska cesta 20, I. nadstropje, vrata levo. Ogled od 9. do 11. ure. 27215-5

DVA MOSKA KOLESJA, eno novo, drugo malo rabljeno in kuhinjski na dva kokiši prodam. Parnova 22 visoko pritičje, levo. 27163-5

RADIO, 6cervni, prodam. Bežigrad št. 1, pritičje. 27162-5

"NACIONALNA BLAGAJNO, starejšo, prodaj. Ponudbe oglas. oddelku pod št. 1999. 27190-5

ŠPORTNI VOZICEK, večje ogledalo, divan in starinska fotelja prodam. Cesta II. št. 12/I. 27189-5

OTROŠKI ŠPORTNI VOZICEK, tapetiran, napredaj na Gosposvetski cesti 10/I. - bodnik. 27187-5

ODLIČNO SOBNO PEČ, lončeno, (kamini) takoj prodam. Ogled popoldne. Naslov v oglas. oddelku "Sl. por." 27184-5

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, predvojni, odlično ohranjen, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 27183-5

NOVE RJAVE SKORNJE št. 37 prodam. Naslov: Brejce, Bogiščeva št. 4, pritičje. 26905-5

KUHINJSKA KREDENCA napredaj v žg. Siski, Pavšičeva ulica 14. 27178-5

MOSKO ŽEPNO URO znamke "Omega", skrajno novo, prodam. Naslov v oglas. oddelku. 27175-5

MOSKO OBLEKO iz najboljšega angleškega blaga, za srednjo postavu, temno, prodam. Tabor, Prisojna 8. 27175-5

ŠPORTNI VOZICEK, tapetiran, priprav. za dojenčka, prodam. Florjanska ulica 38. 27171-5

SPALNICO z ogledalom, 13 kom. - sisto, malo rabljeno, zaradi selitve prodam. Naslov v ogl. oddelku. 27170-5

DINAMO Siemens-Halske, 10,5 amper, 220 Volt, 900 obratov na minuto, 25 k. prodam. Ponudbe oglas. oddelku. 27169-5

GARNITURO ZA SPALNICO, domači perzjanec, velikost 2x140-170 in 180-170, 3x2 prodam na Sv. Petra c. št. 25, dvorišče. Ogled ves dan. 27168-5

JOJO IN KRILLO, predvojni blago črno barvo prodam. Ogled v vsakodnevni prodaji. Slov. poročevalca, Knafjeva 5. 27166-5

KUPIM

STREPTOMEXIN kupim. Ponudbe na SP Celje pod R. V. 26980-6

INVALIDSKO PODJETJE "Komisija", Ljubljana, Stari trg 9, sprejema v prodajo vsakovrstne dobro ohranjene predmete. 27077-6

BRZOPARILNIK (Alfa), velikost 100 do 150 l, kupim. Naslov: Novak Janez, Ljubljana, Gradišče 11. 26788-6

KOMPLETNO SPALNICO z žimnica ali dve samski sobi in divan, vse dobro ohranjeno in straniščno školjo kupim. Naslov v oglasnem oddelku Slov. poročevalca. 26727-6

ŠPORTNI VOZICEK, dobro ohranjen, kupim, Ponudbe poslati na naslov: Troha Rozi, Slovenski Javornik, Dobravska 2. 26648-6

VOLNO, samo prvovrstno, ročno ali strojno, v vsaki barvi kupim za ženske žimske nogavice. Plačam z milom ali sladkorjem. Ponudbe pod: Revmatizem na ogl. odd. 26626-6

DOBRO LOVSKO PUSKO kupim. Ponudbe pod znakom: Dvocevak na oglasni oddelku. 26811-6

POLISTVO za spalnico, kompletno, - kupim. Ponudbe na naslov: Kladanin, Celjska cesta 19. 27050-6

VALJČNI ALIN za belo žito in mlinske kamne kupim. - Ponudbe na Mestno Storitveno podjetje, Ilirska Bistrica. 26168-6

OTROŠKE CEVLJECEKJE št. 20-21 kupim, Ponudbe na naslov: Gorican, Alisevčeva 26. 27064-6

KRMO ZA PRAŠICA, droben krompir, kakršno koli pokvarjeno moko, najrajši koruzo, kupim ali dam v zameno za karkoli. Naslov v oglasnem oddelku. 26936-6

PIANINO ali kratke klavir kupim ali vzamem v najem, Ponudbe pod: Lep glas na ogl. oddelku. 27088-6

NOVE GUMIJASTE SKORNJE št. 43 kupim ali zamenjam za protivrednost. Naslov v ogl. oddelku. 27091-6

AKUMULATOR, sestvojni - kupim. Naslov v oglasnem oddelku. 27070-6

POLOVIČNO VIOLINO kupim, Vidmar Stojan, Brod 28, St. Vid nad Ljubljano. 27063-6

DIVAN in majhno rabljeno kredenco, dobro ohranjeno, kupim. Naslov v ogl. odd. 27023-6

MALI RADIJSKI APARAT, mrežni ali baterijski, tudi pokvarjen in posamezne dele kupim. Ponudbe pod: Radiomater na ogl. odd. 27098-6

MOTORNO KOLO znamke DKW, 200 do 250 cm kupim, Pogoj, ogle. ohranjeno, Ponudbe na: Jonko Ciril, Bovec. 27113-6

EMAJLIRAN STEDILNIK kupim. - Držar Ernest, dentist, Litija številka 27. 27114-6

BENCINSKE SODE od 100-200 l, lahke, tudi pokvarjene, kupim, od g. Franc, Smartno ob Savi šte. 58, Ljubljana X. 27136-6

OPREMO ZA SAMSKO SOBO kupim takoj v Celju ali okoli. - Ponudbe na naslov: Ing. Brusnikin, Dobriče vas 25, Celje. 27197-6

KROMPIR kupim. Ponudbe na oglasni oddelku pod "ženski plašč". 27226-6

KOLOVRAT kupim. Žepno uro, 15 kam. nov, zamenjam za gojzerice št. 39, ozir. prodam. Naslov v oglasnem odd. 27219-6

Klaviro, pisalna stroja, šestvaljni stroj, imobilni stroj, električni aparat za čiščenje parketov in električni sesalec za prah. Ponudbe na: Centralna je. karna, Ljubljana, Tromostje. 27192-6

STISKALNICO, manjšo, kupim. Ponudbe oglasnem oddelku pod znakom "Sadna". 27185-6

KLJUNASTO MERILO okoli 17 cm, kupim. Tyrševa 116/I. 27131-6

ZELEZNO PEČ, obloženo s šamotom, visoko do 1 m, kupi Podgornik, Beethova. 27164-6

20 kg MORSKE TRAVE kupim. Vodnik, Tržaška cesta št. 72, garm. 27126-6

GUMI VOZ za 3 tone kupim. Ponudbe pod Prevoznik na oglasni oddelku Slov. poročevalca. 27206-6

OTROŠKO POSTELJICO kupim. Ponudbe pod "čisto" na oglasni oddelku. 27210-6

1 m CRNEGA BOLJŠEGA ASTRAHANA ali več kupim. Ponudbe pod Astrahan na oglasni oddelku. 26944-6

OTROŠKI TRICIKEL, dobre kvalitete, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod: odd. pod Dobro gume. 27006-6

NOV SIVALNI STROJ "Singer", siva naprej in nazaj, pogreznjiv, kupim. Plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku. 26859-6

BRUSNI STROJ za brušenje, enostopnega kamna in stopnice na električni pogon kupim. Ponudbe poslati pod: Obrtnik na ogl. oddelku. 26717-6

CISTE PRAZNE STEKLENICE od Peikan črnila po 11, ¼ l, ¼ l, 35 g - kupim. Slovenski knjižni zavod, skladišče: Vojnjskova ulica št. 4 dvorišče. 26673-6

KUPUJEMO dobro ohranjene ali nove lesene zaboje v izmeri 85x64x40 cm, debelina desk najmanj 1½ cm. Slovenski knjižni zavod, skladišče: Vojnjskova ulica številka 4. 26674-6

BAKRENI KOTEL za kuhanje žganja, dobro ohranjen, od 60 do 200 litrov, kupim. - Ponudbe pod Kotel 12 na oglasni oddelku. 26919-6

PALATIL ali zbirko znamk kupim. Ponudbe pod Filatelist na oglasni oddelku. 26910-6

ZAMENJAM

TRI OKENSKO SIPE, vsaka velikost 138x47 - zamenjam za žičnike 50 do 60 mm. Ponudbe pod Steklo - žičniki na oglasni oddelku. 27071-7

BELO ZENSKO NARODNO NOSO z arbo in pasom dam za prašiča. Ponudbe z navedbo teže na oglasni oddelku pod Narodna nosa. 27082-7

STEDILNIK in ploščice za vgradje zamenjam za krompir in druga živila. Bukovec, Šišenska ulica številka 69. 27026-7

VIŠOKE CEVLJE, žimske, močne, 37, zamenjam za št. 38, 39, 33 ali prodam. Markelj, II. Marmontova, c. 27110-7

MOTOR "TRIUMPF", 200 cm, zamenjam za manjšo strožnico za železo. Razjaka po dogovoru. Carman Lovro, Škofja Loka. 26988-7

1 kg PRAVE KAVE zamenjam za dva litra dobrega olja. Zadrzna ulica št. 9. 27671-7

LUCERNO stoječo, okoli 900 m2, blizu tovarne Stora, zamenjam za gnoj. Naslov v oglasnem oddelku. 26974-7

8 m SUHIH BUKOVIH DRV, cepanje, dolgi po 1 m, zamenjam za dobro ohranjeno 100 kg dečmalno tehtnilco. Naslov v podružnici Slov. poročevalca Kranj. 26764-7

EMAJLIRAN STEDILNIK KUPIM. Ovet-Kotič, Gradišče 12/I, Ljub. 26973-6

PRAVO KAVO zamenjam za krompir. Lepi pot 15. 26963-7

1000 kg TRBOVLJSKEGA PREMOGA v 2 m2 mehkih žaganih drv zamenjam za radio 4 x 1. Dopolnilo v denarju. Naslov v oglasnem odd. 26955-7

NEPREMICNINE

MANJŠE POSESTVO v bližini kolodvaja prodam. Polizve se: Svetje 23, p. Medvedo. 26803-8

ENDORUŽINSKO HISO, vrt, sadovnjak, ob glavni cesti, blizu železniške postaje, 8 km od Maribora, prodam ali zamenjam za hiso z vrtom blizu Ljubljane, Novizna mestna ul. na Gorinskem, Naslov v podružnici SP Maribor. 26248-8

ENDORUŽINSKO HISO, novo zidano, z velikim vrtom v bližini kopalnice zamenjam za enako primerno. Razliko doplačam. Stanovanje primerno za upokojenca. Zamenjava zasedena v linskem okraju ali v industrijskem mestu. Ponudbe pod Hisa na podružnici SP Hrastnik. 26396-8

DVODRUŽINSKO HISO z gozdno parcelo v zdravem in sončnem kraju na Gorinskem prodam. - Naslov v oglasnem oddelku. 26393-8

MAJHNO HISO z vrtom v Ljubljani ali okoli kupim. Plačam do 300.000. Ponudbe na ogl. odd. pod Ali zamenjam. 27017-8

TRISTANOVANJSKO HISO zamenjam za endoruzinsko z vrtom ali prodam. Vprašati prizemno. 27042-8

MAJHNO HISO z vrtom v Ljubljani ali okoli kupim. Plačam do 300.000. Ponudbe na ogl. odd. pod Ali zamenjam. 27017-8

HISO v okolici Ljubljane prodam ali zamenjam za endoruzinsko pisico z vrtom v Ljubljani ali na Bledu. Naslov v oglas. oddelku. 27227-8

HISO Z VRTOM ali malo posestvo kjer koli kupim. Pismene ponudbe na naslov: Bozila Herceg, Mladinska 6/I, 26932-8

V TRBOVLJAH prodam hiso z vrtom, primerno za obrtnika, za 300.000 dinarjev. Posredovalna pisarna Tovorin, Celje, Mariborska cesta št. 20, telefon